

Stichting Katholiek Onderwijs Hulst

Postbus 198
4560 AD Hulst
T. 0114 37 14 48
F. 0114 37 14 51
info@skohulst.nl

Willibrordusschool
Prince Bolwerk 2
4561 EN Hulst
T. 0114 37 05 41
F. 0114 37 05 49
willibrordus@skohulst.nl

Moerschans
Liniestraat 100
4561 ZX Hulst
T. 0114 37 00 83
F. 0114 37 00 93
moerschans@skohulst.nl

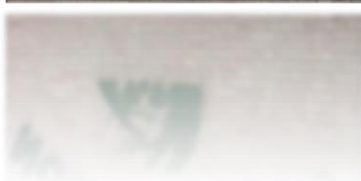

Nobelhorst
Vondelstraat 1
4561 LN Hulst
T. 0114 37 05 37
F. 0114 37 05 38
nobelhorst@skohulst.nl

Jaarstukken 2016

Stichting Katholiek Onderwijs Hulst

Inhoudsopgave

Inleiding.....	6
Bestuursverslag	8
1. Organisatie	9
1.1. Missie en Visie	9
1.1.1. Missie.....	9
1.1.2. Visie	9
1.2. Het bestuur.....	10
1.2.1. Code Goed Bestuur	11
1.2.2. Raad van Toezicht.....	11
1.2.3. Raad van Bestuur.....	13
1.2.4. Administratieve ondersteuning.....	13
1.2.5. Beleidsmedewerker.....	13
1.3. Locatieleiders	14
1.4. Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR).....	14
1.5. Juridische en interne organisatiestructuur	15
2. Identiteit.....	16
3. Onderwijs	16
3.1. Leerlingen	16
3.2. Toegankelijkheid	16
3.3. Leeropbrengsten	17
<i>Leeropbrengsten per school</i>	17
3.4. Schoolverlaters.....	19
<i>Basisschool St. Willibrordus</i>	19
<i>Basisschool Nobelhorst</i>	19
<i>Basisschool Moerschans</i>	20
3.5. Inspectie	21
<i>Scholen met een basisarrangement</i>	21
<i>Preventieve aanpak</i>	21
3.6. Schoolplannen.....	21
3.6.1. Doel van de schoolplannen	21
3.6.2. Samenhang in de schoolplannen.....	22
3.6.3. Totstandkoming.....	22
3.6.4. Samenhang met andere documenten.....	23
3.6.5. Evaluatie van afspraken, besluiten en procedures	23

3.7.	Zorgstructuur.....	23
3.8.	Prestatiebox	23
3.9.	Waardering ouders en leerlingen.....	24
3.10.	Klachten.....	24
	<i>Klachtenregeling</i>	24
	<i>Vertrouwensinspecteur</i>	24
3.11.	Samenwerkingsverbanden	25
3.11.1.	Passend Onderwijs	25
3.11.2.	CPOZ (Coöperatie Primair Onderwijs Zeeland)	25
3.11.3.	TCOZ (Transfercentrum Onderwijs Zeeland).....	26
3.12.	Peuterspeelzalen	26
3.13.	Buitenschoolse opvang.....	27
3.14.	Voorzieningenplan.....	27
3.15.	Bestuurlijk Intervisie Overleg Zeeuws-Vlaanderen (BIOZ)	27
4.	Personeel.....	28
4.1.	Personeel en formatie	28
4.1.1.	Functiecategorieën.....	28
4.1.2.	Budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid	28
4.2.	Nieuwe cao PO 2016-2017	29
4.3.	Wet Werk en Zekerheid	29
4.4.	40-urige werkweek en basis-/overlegmodel.....	29
4.4.1.	Functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken	30
4.4.2.	Deskundigheidsbevordering.....	30
4.4.3.	Functiemix	30
4.5.	Werving & Selectie en Mobiliteit	31
4.5.1.	Mobiliteit	31
4.6.	Ontslag.....	31
4.7.	Arbo en Verzuim.....	32
4.7.1.	Arbo	32
4.7.2.	Verzuim.....	32
4.8.	Klachtenregeling.....	33
5.	Huisvesting en materiële zaken.....	33
6.	Toekomstparagraaf	34
6.1.	Strategisch beleid en activiteitenplan	34
6.2.	Identiteit	34

6.3.	Cao PO afspraken	34
6.4.	Prognoses	34
6.5.	Integrale Kindcentra	35
6.6.	Ontslagruimte.....	35
	Samenvatting van de begroting 2017	37
7.	Financiën	37
7.1.	Kengetallen.....	37
	Weerstandsvermogen	37
	Kapitalisatiefactor	37
	Liquiditeitsratio	38
	Solvabiliteitspositie	38
	Treasuryverslag	38
7.2.	Financiën op balansdatum	39
	Financieel overzicht Saldo per 31.12.2016.....	39
	Beleggingsfondsen per 31.12.2016	39
7.3.	Continuïteitsparagraaf	40
	Kengetallen leerlingen en personele bezetting.....	40
	Meerjarenbegroting	40
	Balans 2016-2019	41
	Begroting 2016-2019.....	41
	Risicoparagraaf	42
	Conclusie	43
	Jaarrekening	44
7.4.	Financiële kengetallen.....	45
7.5.	Grondslagen	46
7.5.1.	Algemeen.....	46
7.5.2.	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	46
7.5.3.	Grondslagen voor bepaling van het resultaat	49
7.5.4.	Grondslagen voor het kasstroomoverzicht	51
7.6.	Balans (na resultaatverdeling) per 31 december 2016	52
7.7.	Staat van baten en lasten over 2016.....	53
7.8.	Kasstroomoverzicht.....	54
7.9.	Vaste Activa	55
7.10.	Vorraden en vorderingen	58
7.11.	Effecten en Liquide middelen.....	59

7.11.1.	Effecten	59
7.11.2.	Liquide middelen	59
7.12.	Eigen vermogen.....	60
7.13.	Voorzieningen en langlopende schulden	61
7.14.	Kortlopende schulden	62
7.15.	Verantwoording subsidies.....	63
7.16.	Opgave overheidsbijdragen	64
7.16.1.	Rijksbijdragen	64
7.16.2.	Overige rijksbijdragen en subsidies.....	64
7.17.	Opgave andere baten	65
	Overige baten.....	65
7.18.	Opgave van de lasten	66
7.18.1.	Personele lasten	66
7.18.2.	Afschrijvingslasten.....	67
7.18.3.	Huisvestingslasten	67
7.18.4.	Overige lasten.....	68
7.19.	Financiële baten en lasten.....	69
7.20.	Overzicht verbonden partijen	70
7.21.	WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector	71
	Bezoldiging topfunctionarissen	71
	Toezichthoudende topfunctionarissen	73
7.22.	Niet uit de balans blijkende verplichtingen.....	75
	Voorziening duurzame inzetbaarheid	75
	Pensioenen	75
7.23	Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	76
	Bestuurder:.....	76
	Raad van Toezicht:	76
8.	Overige gegevens	78
8.1.	Bestemming van het resultaat	78
8.2.	Gebeurtenissen na balansdatum	78
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	79
9.	Bijlagen bij jaarrekening	83
9.1.	Gegevens over de rechtspersoon.....	83

Inleiding

De Stichting Katholiek Onderwijs Hulst te Hulst biedt u hierbij de jaarstukken over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 aan. De jaarstukken zijn verdeeld in een bestuursverslag (tot en met hoofdstuk 6) waarbij de nadruk ligt op inhoudelijke verantwoording en een jaarrekening waarin verantwoording afgelegd wordt van de beschikbare budgetten (vanaf hoofdstuk 7). De financiële positie van de S.K.O. Hulst per ultimo 2016 kan als goed worden bestempeld.

De opzet van het bestuursverslag 2016 is in de lijn van het veranderend toezicht, zoals dit is gepresenteerd door de Inspectie van het Onderwijs in het kader van de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT). Een belangrijk uitgangspunt daarvan is, dat onderwijsinstellingen zelf door een systematische opgezette kwaliteitszorg de kwaliteit van hun onderwijs bewaken.

Door op deze wijze de resultaten in het bestuursverslag te integreren kan op de juiste wijze inzicht worden verstrekt aan de verschillende instanties. Hierbij dient opgemerkt te worden, dat dit bestuursverslag een aanvulling is op de verplichte externe jaarrekening ten behoeve van het Ministerie van OC en W, die separaat is samengesteld (Jaarrekening 2016).

Dit bestuursverslag is primair bestemd om te voldoen aan onze wens om op een transparante manier invulling te geven aan onze maatschappelijke verantwoordingsverplichting (horizontale verantwoording). Als onze klanten beschouwen wij in ieder geval:

- de ouders van de kinderen die onze scholen bezoeken
- de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad
- de overige medewerkers van de Stichting Katholiek Onderwijs Hulst
- de Inspectie van het Onderwijs

In het verslag wordt verslag gedaan van de mate waarin de ambities en doelstellingen zijn bereikt.

Gespiegeld aan de vragen wat willen we bereiken en wat gaan we daar voor doen, worden in het verslag de onderstaande vragen beantwoord:

1. Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?
2. Hebben we gedaan wat we daarvoor wilden doen?

In dit verslag ligt de focus op de bereikte resultaten en niet zozeer op een verantwoording van de budgetten die aan de locatieleiders beschikbaar gesteld zijn. De budgetten zijn 'slechts' de (beperkte) middelen om de doelen te bereiken en vindt men terug in de jaarrekening.

Voorzitter Raad van Bestuur,

E. van Remortel

Bestuursverslag

1. Organisatie

1.1. Missie en Visie

In 2015 is een nieuw strategisch beleidsplan opgesteld voor de periode 2015-2019. In dit plan zijn de missie en de visie van de SKO Hulst opnieuw geformuleerd. De missie is gebaseerd op de identiteit van de stichting en de richtinggevende uitspraken zijn als uitgangspunt gebruikt om op de verschillende gehanteerde beleidsterreinen de visie te formuleren. Bij ieder beleidsterrein zijn speerpunten geformuleerd die o.a. aansluiten bij de afspraken die gemaakt zijn in het bestuursakkoord. De speerpunten zijn vertaald in concrete activiteiten in een activiteitenplan dat onderdeel is van het strategisch beleidsplan. Er is afgesproken om dit plan jaarlijks te evalueren en bij te stellen waar nodig.

1.1.1. Missie

De missie vormt de basis voor alle activiteiten van Stichting Katholiek Onderwijs Hulst. In de missie geven we aan waar we voor staan. Zij dient om de eenduidigheid te versterken van alle betrokkenen.

Stichting Katholiek Onderwijs Hulst is een stichting die kwalitatief hoogstaand onderwijs en opvang verzorgt vanuit katholieke waarden en normen. Voor katholieke scholen is het christendom het uitgangspunt, maar het christendom en de kerk hebben daarbij geen monopolie positie meer. De maatschappij is multicultureel geworden en in levensbeschouwelijk opzicht is de schoolpopulatie steeds “veelkleuriger” geworden. Voor de katholieke school ligt hier een uitdaging om de dialoog aan te gaan vanuit de christelijke identiteit en deze te verkennen en te verdiepen. De school heeft hierbij allereerst de opdracht kennis en inzicht over te dragen en reflectie daarop mogelijk te maken. Daarnaast heeft de school de ruimte om door middel van vieringen en symbolen de katholieke waarden te beleven. De SKOH streeft hierbij naar een aanbod, dat brede verankering in de maatschappelijke omgeving van de scholen stimuleert.

Vanuit onze katholieke levensvisie spelen waarden als respect, rechtvaardigheid, zorgzaamheid, verantwoordelijkheid, bezieling, vertrouwen en openheid een prominente rol in het (pedagogisch) klimaat van onze scholen. Wij vinden het belangrijk dat er - zowel fysiek als geestelijk- voldoende ruimte en aandacht is voor allen die direct of indirect met het onderwijs of de opvang van de SKOH te maken hebben (kinderen in de opvang, leerlingen, leerkrachten en ouders/verzorgers).

“Stichting Katholiek Onderwijs Hulst wil met eigentijds katholiek onderwijs een rechtvaardige en duurzaam leefbare samenleving helpen verwezenlijken, waarbinnen er gericht aandacht is voor elk individueel kind, ongeacht niveau of achtergrond.”

1.1.2. Visie

De visie is uitgewerkt op een aantal beleidsterreinen, maar de basis hiervoor zijn de richtinggevende uitspraken die in nauw overleg met de geledingen binnen de stichting zijn geformuleerd, met als motto: *Hier gaan we voor!*

✓ Stichting Katholiek Onderwijs Hulst is een professionele organisatie voor primair onderwijs. Scholen verzorgen kwalitatief hoogwaardig, passend onderwijs vanuit de eigen bestuur gebonden identiteit.

- ✓ Stichting Katholiek Onderwijs Hulst is een professionele organisatie, waarin de belangen van kinderen, ouders en medewerkers altijd centraal staan.
- ✓ De medewerkers van Stichting Katholiek Onderwijs Hulst zijn professionals, gericht op ontwikkeling vanuit hoge verwachtingen. Zij zijn op de hoogte van actuele ontwikkelingen, wisselen expertise uit via collegiale consultatie en intervisie, teneinde de kwaliteit van het onderwijs te verhogen. Zij zijn gericht op leren en ontwikkelen.
- ✓ De interne en externe communicatie staat altijd in het belang van het kind. Dit vraagt van iedereen betrokkenheid, openheid, transparantie en een proactieve houding.
- ✓ De scholen maken gebruik van up-to-date methoden. De scholen zijn voorzien van de benodigde digitale middelen om die in te zetten in het onderwijs.
- ✓ Stichting Katholiek Onderwijs Hulst voert een gezond en duurzaam financieel beleid, om nu en in de toekomst kwalitatief hoogwaardig onderwijs te kunnen verzorgen voor alle kinderen die aan onze zorg zijn toevertrouwd.
- ✓ De scholen zijn gevestigd in duurzame, goed onderhouden gebouwen. Gebouw en omgeving vormen een stimulans voor spelen en leren.
- ✓ In het belang van de ontwikkeling van de leerlingen werkt de stichting proactief samen met andere organisaties op lokaal en regionaal niveau.

Deze richtinggevende uitspraken worden zijn uitgewerkt binnen de vijf beleidsterreinen:

- onderwijs
- personeel
- organisatie
- financiën
- huisvesting

Voor de verdere uitwerking van de visie kan worden verwezen naar het strategisch beleidsplan SKO Hulst 2015-2019.

1.2. Het bestuur

De Raad van Bestuur bepaalt het algemeen beleid in samenspraak met de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht ziet erop toe dat het algemeen beleid op correcte wijze wordt uitgevoerd door de Raad van Bestuur. De controle vindt plaats op basis van vertrouwen en door regelmatig overleg tussen de diverse bestuurslagen. Op grond van deze uitgangspunten heeft de Raad van Bestuur een informatieplicht naar de Raad van Toezicht. De locatieleiders hebben een signalering- en rapporteringfunctie naar de Raad van Bestuur.

In 2015 is er een nieuwe beleidsperiode gestart van 4 jaar. Naast het strategisch beleidsplan betekent dat dat ook de schoolplannen weer opnieuw moeten worden op- en vastgesteld. Voor het strategisch beleidsplan is er een SWOTH gemaakt.

Analyse van onder andere de evaluatie van het voorgaande strategisch plan, door de scholen verstrekte gegevens, rapportages van externen, leverde een overzicht op van de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van de hele organisatie. Deze gegevens werden gebruikt bij het bepalen van de strategische keuzes. Criteria bij de keuzes zijn de doelen, die het bestuur in de komende beleidsperiode wil realiseren.

Er bestaat een directe koppeling tussen het strategisch beleidsplan op bestuursniveau en de schoolplannen op schoolniveau. De schoolplannen geven uitwerking aan wat de individuele scholen in de komende vier jaren willen bereiken. Per jaar worden de acties in een jaarplan geoperationaliseerd en aan het einde van een schooljaar geëvalueerd. De bijstelling en aanvulling levert de nieuwe jaarplannen op voor het komende schooljaar. De schoolbegeleidingsdienst heeft in beide trajecten, strategisch beleidsplan en schoolplannen, een begeleidende rol gehad.

1.2.1. Code Goed Bestuur

In de code goed bestuur van de PO-Raad zijn basisprincipes vastgelegd die een appèl doen op de professionaliteit van bestuurders en managers in het primair onderwijs. De principes zeggen iets over de waarden die aan het gedrag en de cultuur ten grondslag liggen en de kenmerken van de over de houding van waaruit betrokkenen handelen, zoals wederzijds respect, transparantie, dialoog, gezamenlijkheid en verantwoording. De principes nodigen uit om in dialoog met alle belanghebbenden te reflecteren op de bestuurlijke inrichting en het handelen van bestuurders en managers. De code is uitdrukkelijk niet alleen bedoeld voor bestuurders en managers, maar ook voor belanghebbenden binnen en buiten de school zoals leerlingen en hun ouders, personeel werkzaam op school, bestuurders en ambtenaren van de gemeente of bijvoorbeeld collega-scholen binnen een bovenschools samenwerkingsverband.

‘Goed bestuur’ betekent het verkrijgen en behouden van vertrouwen van ouders, de gemeenschap, de overheid en politiek, zowel lokaal als landelijk.

De stichting voldoet aan de bepalingen en volgt de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs van de PO-Raad.

1.2.2. Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is belast met het houden van toezicht. Het doel van het toezicht is:

- Toetsen en bevorderen dat de Raad van Bestuur het doel van de Stichting effectief en efficiënt realiseert;
- Realiseren van maatschappelijke doelen, die door de Stichting zijn vastgesteld dan wel door de overheid in wet- en regelgeving zijn vastgelegd en voorgeschreven.

Concrete bevoegdheden bestaan onder andere uit het goedkeuren van de (meerjaren)begroting, de jaarrekening en het bestuursverslag.

Samenstelling per 31.12.2016

De Stichting Katholiek Onderwijs hanteert een Raad van Toezicht-model. De samenstelling per 31.12.2016 staat hierna vermeld.

Naam	Functie	RvT-lid sinds
De heer H. Agten	Voorzitter	29.01.2007
De heer M. Stolker	Vicevoorzitter ¹	29.01.2007
De heer B. Hollestelle	Lid	10.12.2012
Mw. A. Baart-Vael	Lid	23.04.2012
De heer C. de Block	Lid	01.01.2015

Vergaderingen

De Raad van Toezicht is in 2016 5 maal bijeen geweest in vergadering met de Raad van Bestuur. Daarnaast kwam de Raad van Toezicht 5 maal onderling bijeen in vergaderingen, voorafgaand aan de gezamenlijke vergaderingen.

Jaaroverzicht

“De Raad van Toezicht is in 2016 5 maal bij elkaar gekomen voor de periodieke vergaderingen met de Raad van Bestuur. Daarnaast hebben wij een bijeenkomst gehad met de GMR en ook dit jaar heeft per school een delegatie van de Raad van Toezicht een gesprek gevoerd met de locatieleider op de desbetreffende school. Dit laatste om zo ook in het huidige toezichtmodel op de hoogte te blijven van het reilen en zeilen op de drie scholen. Deze informele bijeenkomsten helpen ons een goed beeld van de Stichting te vormen. En dat beeld is onveranderd positief.

Als Raad van Toezicht stellen wij tevreden vast dat wij ook in 2016 een kerngezonde kleine stichting zijn met goede onderwijsresultaten en veel sterk betrokken geledingen. Dit is niet vanzelfsprekend omdat door dalende leerlingenaantallen uit een steeds kleiner reservoir geput kan worden om alles te laten draaien. Mooi is dan te constateren dat er op de scholen diverse (buitenschoolse) ontwikkelingen plaatsvinden die een nog bredere ontwikkeling van de leerlingen mogelijk maken. Ook de vorming van Integrale Kindcentra verloopt voorspoedig.

Naast de reguliere agendapunten zoals (meerjaren)begroting, jaarrekening, formatie, bestuursverslag, huisvesting en onderwijskwaliteit hebben wij ook in 2016 ons meermaals met de Raad van Bestuur over mogelijke toekomstscenario's gebogen. Zoals uit de jaarrekening blijkt, is de SKOH een financieel gezonde stichting. Met de Raad van Bestuur is meerdere malen gesproken over de meerjarenbegroting. Bij deze besprekingen wordt de wenselijkheid van maatregelen besproken om ook de komende jaren met sluitende begrotingen te werken. Het vereist met de kennis van nu geen grote structurele aanpassingen om aan deze voorwaarde te voldoen.

¹ De Statuten van SKO zijn aangepast in verband met o.a. de gewijzigde aanduiding van de bestuurder, zijnde de Raad van Bestuur. Tevens is er voor gekozen om een wijziging aan te brengen in de taakverdeling binnen de Raad van Toezicht. De functie secretaris is komen te vervallen en de functie van vicevoorzitter is toegevoegd. Ook dit is aangepast in de statuten.

De kwaliteit van het onderwijs bij onze drie scholen is goed en stabiel, dat blijkt telkens uit de rapportages van de Inspectie en uit de toetsresultaten.

In 2013 hebben wij samen met de Raad van Bestuur de conclusie getrokken dat de SKOH ook de komende jaren zelfstandig bestaansrecht heeft: de kwaliteit is goed, de omvang van onze scholen is voor Zeeuws Vlaamse begrippen groot, de financiële positie is solide en er zijn scenario's mogelijk om op eigen kracht de krimp van het aantal leerlingen op te vangen. Vanuit dit uitgangspunt gaan wij de gesprekken met de politiek en andere onderwijsstichtingen aan. Wij hebben vastgesteld dat deze uitgangssituatie nog steeds van kracht is en dat onze stichting gebaat is bij een stabiel beleid. Als samenwerking kan worden gerealiseerd op die punten waar wij door onze kleinschaligheid relatief kwetsbaar zijn, dan zullen wij daar voor de continuïteit van de stichting zeker met een positieve blik naar kijken.

Als Raad van Toezicht zullen wij ook in 2017 blijven benadrukken dat een stevige samenwerking tussen en met alle formele en informele entiteiten noodzakelijk is om continu aan deze stabiliteit te werken. Vanuit deze relatieve rust kunnen en moeten we steeds verder bouwen aan de ontwikkeling van onze stichting ten behoeve van de ontwikkeling van de aan onze stichting toevertrouwde kinderen."

H. Agten, voorzitter Raad van Toezicht.

1.2.3. Raad van Bestuur

De heer E. van Remortel is sinds 1 augustus 2013 algemeen bestuurder van de Stichting Katholiek Onderwijs Hulst.

1.2.4. Administratieve ondersteuning

Voor de dagelijkse administratieve werkzaamheden ter ondersteuning van de Raad van Bestuur is een parttime administratieve kracht in dienst.

In 2015 is er een verandering opgetreden ten aanzien van het administratiekantoor. Vanwege een - voor de klanten van administratiekantoor OSGMetrium - vrij plotseling faillissement, is er in het derde kwartaal van 2015 een contract aangegaan tot eind 2016 met Helder Onderwijs, de doorstartorganisatie van OSGMetrium. De belangrijkste overweging voor dit besluit was dat het op korte termijn vinden van een geschikte vervangende organisatie problemen kon opleveren voor de noodzakelijke primaire administratieve processen, zoals het betalen van de lonen aan de medewerkers. Meerdere schoolbesturen namen hetzelfde besluit. Aangezien er geen acceptabel alternatief was voor 2017, is het contract met het administratiekantoor niet opgezegd voor de zomer van 2016 en liep dit door in 2017. Wel is eind 2016 Helder Onderwijs gehalveerd in omvang en nog verder in de problemen gekomen. Dat betekent dat het contract wordt opgezegd per 1 januari 2018. De bestuurder heeft eind 2016 al stappen gezet om te kijken welke mogelijkheden er zijn voor SKO Hulst om zijn administratieve personele en financiële processen op een andere manier te regelen in de nabije toekomst.

1.2.5. Beleidsmedewerker

De beleidsmedewerker is belast met het aanpassen van bestaand en het schrijven van en adviseren t.a.v. nieuw beleid op het gebied van personeelszaken, organisatie en onderwijs. Daarnaast behoort o.a. ook het notuleren van de vergaderingen van de Raad van Toezicht, de locatieleidersberaden en de GMR-vergaderingen tot de taken van de beleidsmedewerker.

1.3. Locatieleiders

De Stichting Katholiek Onderwijs Hulst heeft 3 scholen voor bijzonder onderwijs, St. Willibrordus, Nobelhorst en Moerschans. Elke school heeft een locatieleider welke verantwoordelijk is voor het onderwijs, het beheer en het personeelsmanagement op de school. Iedere 3 tot 4 weken komen de locatieleiders samen met de Raad van Bestuur in vergadering bijeen in het locatieleidersberaad. Daarnaast stemmen zij regelmatig ook onderling met elkaar af in een locatieleidersoverleg.

Naam locatie	Naam locatieleider
St. Willibrordus	Mw. T. Hendriks-van Welij
Nobelhorst	Mw. K. van Ommen-van Til
Moerschans	Mw. J. van Sikkelerus-Schuerman

1.4. Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

Iedere school heeft een medezeggenschapsraad. Vanuit elke medezeggenschapsraad is er één lid uit de oudergeleding en één lid uit de personeelsgeleding vertegenwoordigd in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR).

Samenstelling per 31.12.2016

Naam	Functie	Geleding	Namens
Mw. C. d'Hondt	Voorzitter	Ouder	St. Willibrordus
Mw. D. Blaeke	Secretaris	Personeel	St. Willibrordus
De heer R. Ivens	Lid	Personeel	Nobelhorst
Mw. V. Verdurmen	Lid	Ouder	Nobelhorst
Mw. N. Verschueren	Lid	Personeel	Moerschans
Mw. P. Hofman	Lid	Ouder	Moerschans

Vergaderingen

Vanaf schooljaar 2016-2017 is er voor gekozen om een andere vergaderstructuur te hanteren. Er wordt tweemaandelijks vergaderd (of zoveel meer als nodig) met de personeelsgeleding van de GMR en halfjaarlijks (of meer als nodig) met de gehele medezeggenschapsraad. Hiervoor is gekozen omdat het aantal onderwerpen dat met de personeelsgeleding moet worden besproken, in verband met instemmings- en adviesbevoegdheid, vele malen hoger ligt dan de onderwerpen die met de beide geledingen gezamenlijk moet worden besproken.

Behandelde onderwerpen in 2016

- **Financieel:**
 - Begroting 2016
 - Bestuursverslag/jaarrekening 2015
 - Meerjarenformatieplan inclusief meerjarenbegroting 2016-2020
- **Samenwerkingsverbanden:**
 - Voorzieningenplan Hulst/IKC-voorzieningen
 - Transfercentrum Onderwijs Zeeland
- **Personeel:**
 - Implementatie cao PO 2016-2017
 - 40-urige werkweek
 - Gesprekencyclus
 - Professionaliseringsbeleid
 - Werktijdenregeling en taakbeleid

- **Organisatie/onderwijs**

Vakantieregeling

Voorstel vergaderstructuur vanaf schooljaar 2016/2017

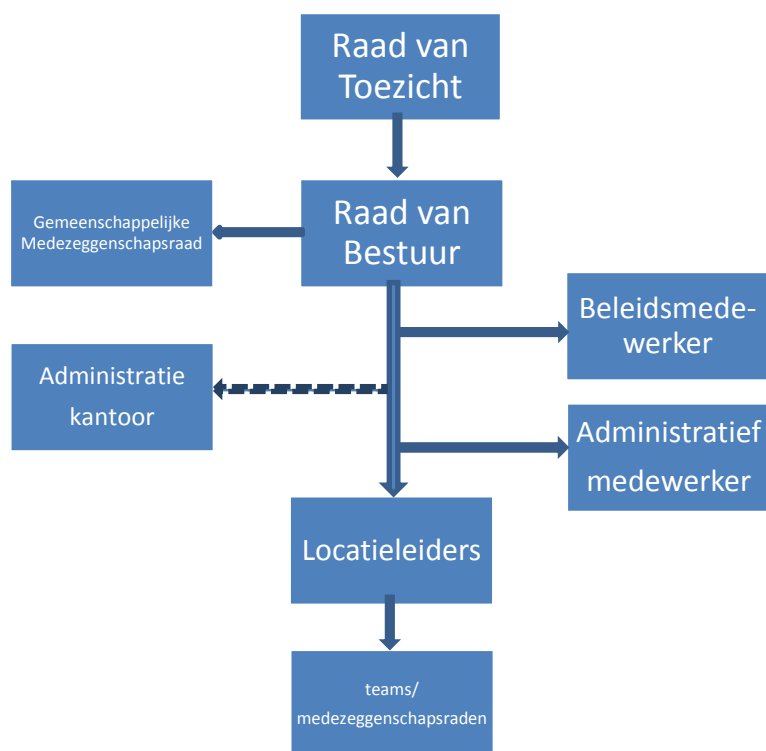
Protocol medische handelingen

1.5. Juridische en interne organisatiestructuur

De Stichting Katholiek Onderwijs Hulst is de aanduiding volgens de statuten. De Stichting is opgericht voor onbepaalde tijd en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41110194.

De Stichting stelt zich ten doel het zonder winstoogmerk op basis van samenwerking doen, geven en bevorderen van het primair onderwijs op rooms-katholieke grondslag.

De organisatiestructuur is in onderstaand organogram weergegeven:

2. Identiteit

De identiteitsbegeleiding wordt voor de drie scholen van het SKO Hulst ingehuurd. In samenspraak met de locatieleider wordt de identiteitsbegeleiding ingevuld. De contacten zijn plezierig en verlopen in goed overleg. De openings- en slotvieringen blijven gewenst en worden als zinvol ervaren.

In 2014 is er een start gemaakt om de identiteit van de SKO Hulst beter te duiden. De katholieke basis van de stichting moet blijvend tot uiting komen. Hiervoor is in 2014 een traject uitgewerkt dat gestart is in januari 2015 in combinatie met de nieuwjaarsbijeenkomst. Aan de hand van stellingen is samen met de medewerkers gewerkt aan uitwerking van waarden, zowel vanuit de brede als de smalle identiteit, die belangrijk zijn voor de stichting. Aan de hand van de resultaten is een reeds opgestelde concept vragenlijst geactualiseerd en deze dient om te toetsen waar men op dat moment staat op het gebied van identiteit. Om de vragenlijst met de uitkomsten van de bijeenkomst te actualiseren, is een werkgroep opgericht die bestond uit bestuurder, de locatieleiders en teamleden en werd ondersteund door de beleidsmedewerker en de identiteitsbegeleider, Mw. G. Mertens.

Samen met de bijbehorende kwaliteitskaart die bestaat uit indicatoren en kernkwaliteiten op het gebied van identiteit, kunnen de resultaten van het invullen van de vragenlijst de locatieleiders richting helpen geven aan wat er op het gebied van identiteit aandacht nodig heeft.

Tijdens het opstellen van het strategisch beleidsplan is mede aan de hand van de aanpassingen op het gebied van identiteit, de omschrijving van zowel de missie als de visie van SKO Hulst geactualiseerd.

Iedere vier jaar voor de bijstelling van het strategisch beleid, en daarvan afgeleid de schoolplannen, wordt ook de vragenlijst op iedere school onder de medewerkers uitgezet. De uitkomsten dienen als input voor beleid en plannen.

3. Onderwijs

3.1. Leerlingen

Het aantal leerlingen op de scholen is per teldatum 01.10.2016, 516. Volgens de prognoses zullen we in 2021 een aantal van 435 leerlingen hebben bereikt. In vergelijking met 2016 is dat een daling van ruim 15 %.

Met deze leerling daling worden alle scholen in Zeeland geconfronteerd maar in de regio Zeeuws-Vlaanderen het meest. De (financiële) consequenties die dit met zich meebrengt voor sommige schoolbesturen, heeft er in geresulteerd dat de schoolbesturen onder (bege)leiding van de Onderwijs Autoriteit Zeeland (OAZ) gezamenlijk een plan zijn gaan ontwikkelen voor de regio. Hierbij werden ook de kinderopvang en lokale overheden betrokken. Meer over dit proces is terug te lezen onder hoofdstuk 6 Ontwikkelingen.

3.2. Toegankelijkheid

Het basisonderwijs richt zich op de groep van 4-12 jarigen. Om jonge kinderen alvast te laten wennen aan de basisschool mag het kind als gast worden toegelaten. Dit wordt verdeeld over 5 maal voorafgaande aan de dag dat het kind 4 jaar wordt. In overleg met de locatieleider of de

groepsleraar wordt gekeken, wat in de situatie het meest geschikt is, rekening houdende met de groepsgrootte en het moment van toelating.

Wanneer er leerlingen tussentijds van een andere school komen, krijgen ze de ruimte om aan de nieuwe situatie te wennen. Na bestudering van het onderwijskundige rapport van de vorige school aangevuld met eigen toetsen om het niveau van het kind goed te kunnen bepalen, wordt het kind in een groep geplaatst eventueel met gerichte hulp.

Gehandicapte leerlingen worden in principe altijd toegelaten, tenzij de complexiteit van de handicap niet hanteerbaar is voor de school. De procedure over de toelating van (meervoudig) gehandicapte leerlingen tot het reguliere basisonderwijs staat in het schoolplan opgenomen.

3.3. Leeropbrengsten

Ten aanzien van de leerresultaten is men uiteraard gebonden aan de prestaties, die landelijk gezien, gemiddeld van de kinderen die onze scholen bezoeken kunnen worden verwacht. Op grond van de bevindingen van afgelopen jaren zijn voor de scholen van de SKO Hulst naast de "inspectienormen" ook eigen normen vastgesteld. Ook daar worden de opbrengsten aan getoetst.

Belangrijke informatie wordt verkregen via de Eindtoets CITO en de talloze toetsen uit het Leerling Volg Systeem ParnasSys.

Voor het hele bestuur is een uniform administratieprogramma aangeschaft waarin een totaal pakket van gegevens ingevoerd wordt. Tevens is er een bovenschoolse module waarbij de locatieleiders geïnformeerd worden over de actuele resultaten op schoolniveau.

Leeropbrengsten per school

Basisschool St. Willibrordus

Inspectiekaart Eindtoets

School
Weergave

St Willibrordus (09KH)
Uitslag Eindtoets t.o.v. inspectienorm

Aantal deelnemende leerlingen
Aantal leerlingen in leerjaar 8
Aantal leerlingen op school
Aantal ongewogen leerlingen
Percentage gewogen leerlingen
Naam Eindtoets
Inspectienorm bij Eindtoetsgemiddelde
Bovengrens inspectie
Landelijk gemiddelde
Ondergrens inspectie
EINDTOETS

2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016
36	40	33
37	39	33
261	248	234
259	246	232
1%	1%	1%
CITO	CET	CET
Ongewogen	Ongewogen	Ongewogen
539,1	539,1	539,1
537,1	537,1	537,1
535,1	535,1	535,1
538,6	537,8	538,6

	op of boven bovengrens (goed)
	op of boven landelijk gemiddelde (voldoende)
	op of boven de ondergrens (voldoende)
	onder de ondergrens (onvoldoende)

Basisschool Nobelhorst

Inspectiekaart Eindtoets

School

Weergave

Nobelhorst (10FL)

Uitslag Eindtoets t.o.v. inspectienorm

Aantal deelnemende leerlingen
Aantal leerlingen in leerjaar 8
Aantal leerlingen op school
Aantal ongewogen leerlingen
Percentage gewogen leerlingen
Naam Eindtoets
Inspectienorm bij Eindtoetsgemiddelde
Bovengrens inspectie
Landelijk gemiddelde
Ondergrens inspectie
EINDTOETS

2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016
31	31	28
31	31	28
217	200	183
196	188	172
10%	6%	6%
CITO	CET	CET
Ongewogen	Ongewogen	Ongewogen
537,7	538,3	538,3
535,7	536,3	536,3
533,7	534,3	534,3
535,2 !	539,3	530,0

	op of boven bovengrens (goed)
	op of boven landelijk gemiddelde (voldoende)
!	op of boven de ondergrens (voldoende)
	onder de ondergrens (onvoldoende)

Basisschool Moerschans

Inspectiekaart Eindtoets

School

Weergave

Moerschans (10WQ)

Uitslag Eindtoets t.o.v. inspectienorm

Aantal deelnemende leerlingen
Aantal leerlingen in leerjaar 8
Aantal leerlingen op school
Aantal ongewogen leerlingen
Percentage gewogen leerlingen
Naam Eindtoets
Inspectienorm bij Eindtoetsgemiddelde
Bovengrens inspectie
Landelijk gemiddelde
Ondergrens inspectie
EINDTOETS

2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016
23	17	23
25	17	24
145	130	129
123	103	108
15%	21%	16%
CITO	CET	CET
Ongewogen	Ongewogen	Ongewogen
536,9	536	536,8
534,9	534	534,8
532,9	532	532,8
540,0	531,2	536,6

	op of boven bovengrens (goed)
	op of boven landelijk gemiddelde (voldoende)
!	op of boven de ondergrens (voldoende)
	onder de ondergrens (onvoldoende)

3.4. Schoolverlaters

Basisschool St. Willibrordus

Schoolverlaters groep 8

SOORT VOORTGEZET ONDERWIJS	AANTAL IN 2015/2016	%
VWO	8	24,24%
HAVO	13	39,39%
VMBO T	11	33,33%
VMBO BL t/m VMBO KL, met LWOO	1	3,03%
totaal	33	100%

Het schooljaar is begonnen met 234 leerlingen. Op 1 januari 2016 waren dit er 238 en er is geëindigd met 255 leerlingen. Gedurende en aan het einde van het schooljaar zijn er 38 leerlingen van de school vertrokken.

Schooljaar	Gaat naar (S)VO	Kiest andere school (S)BAO/SO	Verhuizing
2010/2011	41	4	3
2011/2012	37	6	5
2012/2013	36	7	5
2013/2014	36	6	3
2014/2015	40	5	4
2015/2016	33	2	3

Basisschool Nobelhorst

Schoolverlaters groep 8

SOORT VOORTGEZET ONDERWIJS	AANTAL IN 2015/2016	%
HAVO/VWO	6	20,69%
VMBO TL/HAVO	15	51,72%
VMBO BL/ VMBO KL	5	17,24%
VMBO BL t/m VMBO KL, met LWOO	3	10,35%
totaal	29	100%

het schooljaar is begonnen met 183 leerlingen. Op 1 januari 2016 waren dit er 188 en er is geëindigd met 198 leerlingen. Gedurende en aan het einde van het schooljaar zijn er 34 leerlingen van de school vertrokken.

Schooljaar	Gaat naar (S)VO	Kiest andere school (S)BAO/SO	Verhuizing	Vroegtijdige schoolverlater
2009/2010	35	4	5	2
2010/2011	46	3	4	1
2011/2012	44	4	6	
2012/2013	41	6	2	
2013/2014	31	3	10	1
2014/2015	32	3	3	1
2015/2016	28	3	2	1

Basisschool Moerschans

Schoolverlaters groep 8

SOORT VOORTGEZET ONDERWIJS	AANTAL IN 2015/2016	%
VWO	1	4%
HAVO/VWO	3	12%
HAVO	3	12%
VMBO TL/HAVO	11	44%
VMBO TL	2	8%
VMBO BL, met LWO	1	4%
VMBO BL t/m VMBO KL, met LWO	4	16%
totaal	25	100%

Het schooljaar is begonnen met 129 leerlingen. Op 1 januari waren dit er 129 en we eindigden met 139 leerlingen. Aan het eind van het schooljaar zijn er 32 leerlingen van school vertrokken.

Schooljaar	Gaat naar (S)VO	Kiest andere school (S)BAO/SO	Verhuizing	Vroegtijdige schoolverlater
2010/2011	23	8		2
2011/2012	5	7		5
2012/2013	13	7		4
2013/2014	27	2	3	
2014/2015	19	1	7	
2015/2016	26	1	5	

3.5. Inspectie

Scholen met een basisarrangement

De Inspectie van het Onderwijs heeft voor alle basisscholen van de Stichting Katholiek Onderwijs Hulst het basisarrangement vastgesteld. Dit betekent dat de inspectie geen aanwijzingen heeft dat er belangrijke tekortkomingen zijn in de kwaliteit van het onderwijs. Het basisarrangement is in principe geldig voor de duur tot het volgende vierjaarlijkse inspectiebezoek. Het basistoezicht bestaat uit een jaarlijkse risicoanalyse en, eventueel, een onderzoek in het kader van het onderwijsverslag, themaonderzoeken, een vierjaarlijks bezoek of een onderzoek naar de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie. Mocht er tussentijds aanleiding zijn om het basisarrangement aan te passen dan gebeurt dat.

Zowel de basisschool de St. Willibrordus als de basisschool de Moerschans hebben in 2016 een inspectiebezoek gehad. De rapporten zijn te vinden op de website van de onderwijsinspectie.
[file:///exchange/DATA/USERS/edneef/Downloads/Rapport%20van%20bevindingen%20kwaliteitsonderzoek%20\(2\).pdf](file:///exchange/DATA/USERS/edneef/Downloads/Rapport%20van%20bevindingen%20kwaliteitsonderzoek%20(2).pdf)

[file:///exchange/DATA/USERS/edneef/Downloads/Rapport%20van%20bevindingen%20kwaliteitsonderzoek%20\(4\).pdf](file:///exchange/DATA/USERS/edneef/Downloads/Rapport%20van%20bevindingen%20kwaliteitsonderzoek%20(4).pdf)

De rapportage geeft duidelijk weer wat het oordeel is van de inspectie. In beide rapporten kan op pagina 11 en 12 in de reactie van het bestuur worden teruggelezen hoe het bestuur/de locatieleiding aan de slag gaat met de aanbevelingen vanuit de inspectie.

Preventieve aanpak

Zoals beschreven in het toezichtkader po/vo (www.onderwijsinspectie.nl) richt de inspectie haar toezicht vanaf 1 augustus 2011 meer preventief in. Besturen van scholen worden waar de eindopbrengsten in het laatste schooljaar onder de ondergrens liggen, door de inspectie gewaarschuwd, en geadviseerd een plan van aanpak op te stellen. Op deze manier wil de inspectie besturen tijdig in de gelegenheid stellen maatregelen te nemen om te voorkomen dat scholen na drie jaar als risicovol (rood) uit de risicoanalyse van de inspectie naar voren komen. Dit is dit jaar niet van toepassing op de scholen van de SKO Hulst.

3.6. Schoolplannen

3.6.1. Doel van de schoolplannen

De schoolplannen zijn de beleidsdocumenten, waarin wordt aangegeven welke keuzen er voor de schoolplanperiode 2015-2019 op de scholen zijn gemaakt. In 2015 is in het kader van de vierjaarlijkse cyclus een nieuw schoolplan per school gemaakt

Ze zijn opgesteld binnen de kaders van het strategisch beleidsplan van het bestuur. Dit beleid wordt kort samengevat in hoofdstuk 1. Op basis daarvan zijn de specifieke doelen voor de scholen bepaald, rekening houdend met de huidige stand van zaken van het onderwijs en de omgevingsfactoren, die van invloed zijn op het functioneren van de scholen.

De schoolplannen geven aan bestuur, team en ouders duidelijkheid over wat de ambities zijn voor wat betreft het onderwijs op de scholen en hoe wordt vormgegeven in de dagelijkse praktijk.

3.6.2. Samenhang in de schoolplannen

De plannen bestaan uit verschillende onderdelen. Het spreekt voor zich dat die een grote mate van samenhang vertonen.

Op basis van het strategisch beleid van het bestuur formuleren wordt in hoofdstuk 2 de missie en visie van de scholen geformuleerd. Om samenhang te waarborgen en zich niet te verliezen in details zijn daaruit voortvloeiend een beperkt aantal strategische keuzes gemaakt.

Het personeelsbeleid op de scholen heeft direct verband met het onderwijskundig beleid. In dit verband wordt in hoofdstuk 4 aangegeven welke consequenties op personeelsgebied verbonden zijn aan de plannen voor de periode 2015-2019.

Ontwikkelen en bewaken van de in deze plannen beschreven kwaliteit van het onderwijs is een belangrijke opdracht van de scholen. In het betreffende hoofdstuk 5 wordt een cyclische werkwijze beschreven om dit te realiseren.

Alle geplande veranderingen worden kort samengevat in hoofdstuk 6: de meerjarenplanning.

Deze meerjarenplanning en de ontwikkelingen in de loop van de tijd zijn richtinggevend voor gedetailleerde actieplannen, die jaarlijks opgesteld worden. Uitvoering vindt plaats nadat het bestuur het plan heeft geaccordeerd en zorg kan dragen voor de benodigde faciliteiten.

3.6.3. Totstandkoming

De schoolteams hebben onder leiding van de locatieleiders met behulp van de schoolbegeleidingsdienst (RPCZ) gewerkt aan de totstandkoming van de schoolplannen.

Op basis van de beschrijvingen in de voorgaande schoolplannen en informatie over nieuwe en/of op handen zijnde ontwikkelingen hebben de schoolteams tijdens teambijeenkomsten de missie en visie van de school vastgesteld. Op die momenten zijn ook nadrukkelijk de eigen wensen van de personeelsleden aan bod geweest. Daarmee is door de teams de richting aangegeven waarin de school zich zou moeten ontwikkelen.

Daarnaast zijn gegevens verzameld, die duidelijk maakten, welke positie de scholen aan het eind van de vorige schoolplanperiode innamen op de verschillende beleidsterreinen. Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende gegevens:

- Evaluaties van schoolplannen van de school;
- Eventuele tevredenheidmetingen van ouders, leerlingen en medewerkers;
- De jaarlijkse evaluaties van de jaarplannen;
- Overzichten van de leerresultaten op basis van methodeonafhankelijke toetsen.

De (SWOTH)analyse van deze gegevens, afgezet tegen de geformuleerde missie en visie heeft geresulteerd in een aantal strategische keuzes, die naar het oordeel van de teams noodzakelijk zijn om de beoogde doelen te bereiken.

De schoolteams stellen zich onder leiding van de locatieleiders verantwoordelijk voor de uitvoering van deze schoolplannen in de komende vier jaar.

Het bevoegd gezag stelt zich door middel van de akkoordverklaring verantwoordelijk voor het ondersteunen en bewaken van wat in de schoolplannen is beschreven. Het bevoegd gezag stelt zich garant voor het gericht inzetten van middelen voor het ondersteunen van deze schoolplannen.

De locatieleiders stellen het schoolbestuur jaarlijks op de hoogte van de bereikte doelen door middel van een schoolbestuursverslag.

3.6.4. Samenhang met andere documenten

De schoolgidsen in de periode 2015-2019 worden samengesteld op basis van de inhoud van de schoolplannen.

In deze schoolplannen wordt er verwezen naar de volgende documenten, die aanwezig zijn op de scholen:

- Kwaliteitshandboek;
- Integraal personeelsbeleidsplan;
- Schoolgids;
- Zorgplan.

3.6.5. Evaluatie van afspraken, besluiten en procedures

In het kader van de evaluatiecyclus van de in de kwaliteitshandboeken van de scholen vastgestelde afspraken, besluiten en procedures zijn de volgende onderdelen onder andere geëvalueerd: technisch onderwijs, begrijpend lezen, leestaalonderwijs, rekenonderwijs, en spellingsonderwijs, geschiedenis.

Een uitgebreide opsomming en toelichting zijn ieder jaar terug te vinden in de schoolbestuursverslagen van de afzonderlijke scholen.

3.7. Zorgstructuur

Intern wordt de zorgstructuur vorm gegeven door middel van een intern begeleider op school. Wanneer er meer begeleiding nodig is dan dat er intern geboden kan worden, wordt er ook naar deskundigheid gezocht buiten de school, dat kan een schoolbegeleidingsdienst zijn of bijvoorbeeld deskundigen uit het speciaal onderwijs.

Een kind kan op één of meerdere gebieden zorg nodig hebben. Voor de begeleiding van deze kinderen wordt gebruik gemaakt van individuele handelingsplannen of groepsplannen. Vanaf het schooljaar 2013-2014 is afgesproken door de Raad van Bestuur dat de zorggelden opgenomen worden als bestemmingsreserve. Ook de gelden die vanuit WSNS nog beschikbaar waren zijn hierin opgenomen. Dit is besproken zowel met de Raad van Toezicht als de locatieleiders.

3.8. Prestatiebox

Het bestuur van de SKO Hulst heeft de middelen van de prestatiebox ingezet voor het laten uitkomen van haar ambities. Deze zijn o.a. het versterken van de leerlingenzorg en de voorbereidingen op passend onderwijs. In de schoolplanperiode 2015-2019 zijn een aantal keuzes gepland over wat en hoe een aantal zaken bereikt moeten worden. Per schooljaar en per school is dit voor deze periode uitgewerkt.

Dit vraagt met name op het gebied van het leer-en vormingsgebied een aantal flinke investeringen om in ieder geval een stuk kwaliteit te behouden. Een groot deel van deze middelen zijn dan ook ingezet op gebied van rekenen en taal. Daarnaast doorlopen de drie scholen samen met de aanwezige kinderopvangorganisaties een ontwikkeltraject naar een (integraal) kindcentrum i.v.m. een geïntegreerd aanbod voor 0-12 jarigen. Voor de begeleiding van de locatieleiders en de teams zijn extra middelen beschikbaar gesteld.

Een speerpunt vanuit het strategisch beleidsplan – en tevens vanuit het bestuursakkoord - op het gebied van ICT is om een ICT beleidsplan te maken inclusief een investeringsplan. Een goed doordacht ICT - beleid zal ertoe bijdragen dat de SKO Hulst mediabewuste en computervaarde leerlingen naar de middelbare school ziet vertrekken, voorbereid om hun ambities te laten uitkomen.

3.9. Waardering ouders en leerlingen

In het schooljaar 2013/2014 hebben de drie scholen van Stichting Katholiek onderwijs mee gedaan aan de metingen van “Scholen met succes”. De uitkomsten van deze metingen zijn opgenomen in het vorige bestuursverslag van de stichting. In het schooljaar 2014/2015 zijn er geen tevredenheidsmetingen gehouden, maar zijn de acties vanuit de vorige meting verwerkt in de plannen van de scholen. Een nieuw tevredenheidsonderzoek staat gepland in het schooljaar 2016/2017. Dit onderzoek bij ouders en leerlingen heeft plaatsgevonden in januari 2017. De acties n.a.v. de resultaten vinden nog in 2017 plaats.

3.10. Klachten

Klachtenregeling

Het model klachtenregeling van de klachtencommissie Stichting KOMM is voor de scholen vastgesteld. Hierin is de procedure opgenomen die gevolgd kan worden als er een klacht is. De regeling heeft betrekking op machtsmisbruik op school, seksuele intimidatie, ernstige vormen van pesten, discriminatie, racisme, agressie en lichamelijk geweld en overige klachten.

De Stichting KOMM is een onafhankelijke regionale klachtencommissie. Op de scholen ligt de klachtenregeling ter inzage.

De klachtencommissie is bereikbaar via:

Stichting KOMM, regio West

t.a.v. Mw. drs. A. de Koning-Meeus

Postbus 1

4854 ZG Bavel

Email: a.dekoning@komm.nl

Tel: 06 – 41167134

Vertrouwensinspecteur

Voor een onafhankelijk advies in geval van een klacht, kan er ook contact opgenomen worden met de vertrouwensinspecteur.

Centraal meldpunt: telefoonnr. 0900-111 3 111, op werkdagen tussen 8.00 uur tot 17.00 uur.

In 2016 zijn er geen klachten gemeld.

3.11. Samenwerkingsverbanden

3.11.1. Passend Onderwijs

De bestuursstructuur van het samenwerkingsverband WSNS waarin de drie scholen van de stichting participeerden, is herzien in het kader van de nieuwe wet op Passend Onderwijs. Het bestuur van het samenwerkingsverband wordt gevormd door de deelnemende schoolbesturen die ieder een algemeen directeur afvaardigen. Het samenwerkingsverband heeft een coördinator die het schoolondersteuningsplan voorbereidt, coördineert en uitvoert. Deze nieuwe structuur is met ingang van 1 januari 2013 definitief ingevoerd in het nieuw gevormde samenwerkingsverband. Er is een goede samenwerking op inhoudelijk en organisatorisch vlak.

Met ingang van 1 augustus 2013 heeft er een overgang plaatsgevonden naar de Stichting Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Zeeuws Vlaanderen. Het zorgplan WSNS-ZVL is vanaf maart 2014 vervangen door het ondersteuningsplan.

Met ingang van het nieuwe schooljaar 2013-2014 hebben alle scholen een School Ondersteunings Profiel, waarin is vastgelegd welke basisondersteuning deze school kan bieden. Er wordt beschreven hoe scholen tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van kinderen en hoe leerkrachten daarin ondersteund worden. Bovendien geven scholen in hun School Ondersteunings Profiel aan over welke expertises het team beschikt.

Het ondersteuningsplan is een samenvatting van de basisondersteuning, zoals die mogelijk is binnen alle scholen in de regio Zeeuws Vlaanderen. Bovendien worden in het Ondersteuningsplan de expertises vastgelegd. In dit plan zijn ook de ondersteuningsmogelijkheden opgenomen van het speciaal (basis)onderwijs in Zeeuws Vlaanderen en de mogelijkheden buiten de regio. Het plan beschrijft de visie en missie voor het primair onderwijs en onze ambities voor de toekomst. Het plan omvat ook de mogelijkheden tot ondersteuning via intensieve samenwerking van onderwijs en maatschappelijke zorginstellingen.

In 2015 liep het contract van de interim-coördinator van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs af en is een nieuwe, vaste, coördinator is aangesteld, namelijk mw. A. Andriessen. Zij wordt ondersteund door dhr. R. de Bruijne, die is aangesteld als beleidsmedewerker.

Ten tijde van de opmaak van dit verslag is er een inspectiebezoek geweest bij Passend Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen. De rapportage is beschikbaar via de website van de onderwijsinspectie:

[file:///exchange/DATA/USERS/edneef/Downloads/Rapport%20van%20bevindingen%20kwaliteitsonderzoek%20\(5\).pdf](file:///exchange/DATA/USERS/edneef/Downloads/Rapport%20van%20bevindingen%20kwaliteitsonderzoek%20(5).pdf)

3.11.2. CPOZ (Coöperatie Primair Onderwijs Zeeland)

Het CPOZ is een formalisering van het POZ. De stichting is formeel opgericht op 13 juni 2013. Deze coöperatie bestaat uit meerdere schoolbesturen voor primair onderwijs in Zeeland, waaronder de SKO Hulst.

Het doel van de COPZ is als volgt geformuleerd in de statuten:

1. De coöperatie heeft ten doel de belangen van haar leden te behartigen door met hen overeenkomsten te sluiten ten behoeve van:
 - Het realiseren van een kwalitatieve meerwaarde voor de leden door samenwerking;
 - Het door samenwerking en schaalvergroting beperken van mogelijke risico's voor de leden;
 - Het versterken van de positie van het primair onderwijs in de provincie Zeeland;
 - Het uitvoeren of samenwerken ten aanzien van ondersteunende werkzaamheden en ondersteunende diensten ten aanzien van de leden
2. Als nevendoeel kan zij ook andere maatschappelijke belangen van de leden behartigen.
3. De coöperatie kan de overeenkomsten die zij met haar leden sluit ook met derden aangaan, maar niet in zodanig mate dat de overeenkomsten met de leden van ondergeschikte betekenis worden.

3.11.3. TCOZ (Transfercentrum Onderwijs Zeeland)

Het TCOZ is een samenwerkingsverband van bijna alle schoolbesturen voor primair onderwijs in Zeeland. Met behulp van landelijke subsidies wordt dit centrum ingericht om een aantal onderdelen voor het primair onderwijs in Zeeland centraal te regelen, namelijk:

- Vervangingen;
- P&O-netwerk;
- Scholing (3L-Academie).

De schoolbesturen erkennen de noodzaak dat er door samenwerking op deze gebieden kwaliteitsverbetering en efficiencyvoordelen te behalen waren. Met behulp van landelijke subsidies en de inzet van een projectleider is het centrum in het nieuwe schooljaar vanaf 1 augustus 2015 in gebruik genomen. In eerste instantie is vooral het vervangingsonderdeel goed opgestart. Doordat tot 1 juli 2016 nog de overgangsregeling i.v.m. de wet werk en zekerheid van toepassing was, hadden de planners van de vervangingspool meer tijd om zich goed in te werken en te concentreren op een correcte vervangingsplanning i.v.m. de ketenbepaling wet werk en zekerheid. Ondertussen is de wet integraal van toepassing en zorgt het transfercentrum er samen met de schoolbesturen voor dat er geen onnodige verplichtingen worden opgebouwd naar aanleiding van vervangingen.

Het P&O-netwerk kent een frequentie van 1 maal per maand een bijeenkomst. De invulling heeft een minimale aanpassing gekregen, door weer meer een netwerkfunctie te krijgen. De scholing via de 3L-Academie behoeft nog steeds aandacht om goed te kunnen worden neergezet binnen het TCOZ.

3.12. Peuterspeelzalen

Het bestuur van de Stichting Peuterspeelzalen Hulst, bestaat uit bestuurders van onderwijsgroep Perspecto en bestuurders van SKO Hulst, later aangevuld met de beleidsmedewerker.

Het bestuur van de SPH heeft per 1 november 2015 de harmonisatie gerealiseerd van de peuterspeelzalen in de gemeente Hulst. Dit intensieve traject, opgepakt en uitgevoerd door de SPH met de belanghebbende kinderopvangorganisaties en de lokale overheid, heeft er voor gezorgd dat de meeste medewerkers overgenomen zijn door de kinderopvangorganisaties. Voor

twee medewerkers zijn er in goed overleg andere oplossingen gevonden. De daadwerkelijke liquidatie van de stichting heeft plaatsgehad op 1 januari 2016.

Hoewel de SPH niet meer bestaat werken de twee schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties samen op de scholen waar zowel onderwijs als kinderopvang wordt aangeboden. Dit gebeurt in overleg en waar nodig in samenwerking met de gemeente Hulst. Het proces werd extern begeleid door een procesbegeleider vanuit het voorzieningenplan Hulst. Zie hiervoor ook onder 3.14. Voorzieningenplan. De procesbegeleiding liep begin 2017 af, maar is inmiddels verlengd.

De scholen van de SKO Hulst zijn in ontwikkeling naar een Integraal Kindcentrum en derhalve zijn twee van de drie locatieleiders ook geschoold als directeur IKC. Tevens zijn extra middelen in 2016 toegekend aan de drie scholen om de ontwikkeling van een IKC, maar ook de onderlinge kennisdeling in en tussen de scholen vorm te geven.

3.13. Buitenschoolse opvang

Kinderopvangorganisaties in Hulst verzorgen de buitenschoolse opvang voor de drie basisscholen van de SKO Hulst. Om er voor te zorgen dat de buitenschoolse opvang en naschoolse activiteiten elkaar versterken en niet beconcurreren, zal ook dit onderwerp in de werkgroep Voorzieningenplan Hulst worden opgepakt.

3.14. Voorzieningenplan

Onder leiding van de Onderwijs Autoriteit Zeeland is in 2015 het traject afgerond in verband met het voorzieningen plan Zeeuws Vlaanderen. Een regionaal plan waarin schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en lokale overheden proberen om met behulp van het anders inzetten van financiële middelen een oplossing te vinden voor de effecten van de vergrijzing en ontgroening, maar ook de weglek van kinderen naar het Belgische onderwijs. Het uiteindelijke plan kon niet worden gerealiseerd door de restricties op de inzet van de financiële middelen vanuit de landelijke overheid en de verschillen in inzichten vanuit de participanten.

Om toch actief te zoeken naar oplossingen zijn er in plaats van één traject voor een hele regio, drie trajecten opgestart, één traject per gemeente in de regio Zeeuws-Vlaanderen. Het traject voor een uitgangsdokument Voorzieningenplan Hulst is bijna afgerond. Het blijft uiteindelijk een continu proces van de verschillende belanghebbenden, namelijk schoolbesturen, kinderopvangaanbieders en gemeentebestuur om de integratie van kinderopvang en onderwijs met de beschikbare middelen zo goed mogelijk vorm te geven.

3.15. Bestuurlijk Intervisie Overleg Zeeuws-Vlaanderen (BIOZ)

De vijf schoolbesturen komen regelmatig bijeen in overleg om ontwikkelingen waar mogelijk op elkaar af te stemmen.

4. Personeel

4.1. Personeel en formatie

In het Meerjarenformatieplan wordt uitgebreid stilgestaan bij hoe de formatie zich de komende jaren ontwikkeld. In het schooljaar 2015/2016 is er één administratief medewerker in het risicodragend deel van de formatie geplaatst. Dit is het schooljaar daarop verlengd. Deze medewerker kan dan per 1 augustus 2017 met ontslag. De medewerker is echter al langere tijd arbeidsongeschikt en het is lastig in te schatten of de eigen functie nog kan worden ingevuld. Dat betekent dat het ontslag vanuit de RDDF zal worden uitgesteld. Als voorloper op dit ontslag en in verband met afwezigheid door ziekte, zijn de administratieve uren reeds herverdeeld.

4.1.1. Functiecategorieën

De Stichting Katholiek Onderwijs Hulst heeft haar functiecategorieën in 2015 aangepast. Dit is het gevolg van het moeten toepassen van het afspiegelingsbeginsel. De werkgever heeft niet meer de vrije keuze tussen opzeggen volgens de cao-procedure of ontbinden via de kantonrechter. De keuze hangt af van de ontslaggrond. Voor ontslag om bedrijfseconomische redenen en langdurige arbeidsongeschiktheid moet het UWV toestemming verlenen om tot ontslag over te gaan. Het UWV toetst, naast de financiële noodzaak bij bedrijfseconomische redenen, volgens het afspiegelingsbeginsel. Dit houdt in dat werkgevers met ontslagbeleid die met het LIFO-principe (last in first out) werken, het afspiegelingsbeginsel daarbij zullen moeten gaan hanteren. Dat betekent dat er functiecategorieën moeten worden opgesteld waarbinnen er sprake is van uitwisselbare functies. In de functiecategorieën wordt er met cohorten gewerkt. Door middel van berekeningen met percentages wordt vastgesteld uit welk cohort er mensen met ontslag gaan. Daaraan voorafgaand heeft de bestuurder bepaald welke functiecategorieën het betreft.

De volgende functiecategorieën zijn voor SKO Hulst vastgesteld:

1. Locatieleiders
2. Onderwijsgevend
3. Niet onderwijsgevend met lesgevende taken
4. Administratief
5. Facilitair

Bij het opstellen van het functiehuis zal geëvalueerd worden of de categorieën toereikend zijn of dat er nog verder gedifferentieerd moet worden.

4.1.2. Budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid

Het bestuur ontvangt van het ministerie van OC & W middelen voor personele doeleinden. In beginsel is het budget vrij besteedbaar voor personele doelen. Deze gelden worden o.a. ingezet voor:

- Betaald ouderschapsverlof
- Kosten bedrijfsgezondheidszorg
- BAPO
- Benoeming Onderwijs Ondersteunend Personeel (OOP)

4.2. Nieuwe cao PO 2016-2017

Er is een nieuwe cao afgesloten per 01.07.2016 met een looptijd van 15 maanden tot 1 oktober 2017. In deze cao zijn alle afspraken uit het cao-akkoord verwerkt. Hierin zijn dus onder andere de afspraken opgenomen over de salarisverhoging, de reparatie van de WW, de nieuwe bovenwettelijke werkloosheidsregeling mét overgangsregeling, de ketenbepaling, het overleg met de vakbonden en de participatiebanen.

4.3. Wet Werk en Zekerheid

In 2015 is de nieuwe wet werk en zekerheid (Wwz) ingevoerd. Door de nieuwe wet veranderen er een aantal regels rondom flexibele arbeid, WW en ontslag. Deze wet geldt voor het bijzonder onderwijs, maar niet voor het openbaar onderwijs.

De wijzigingen kunnen verdeeld worden over 4 onderwerpen:

- **Flexibele arbeid**
De Wet werk en zekerheid heeft tot doel om onzeker werk tegen te gaan en meer zekerheid te bieden in de regeling van arbeidscontracten, en bij de beëindiging daarvan.
- **Transitievergoeding**
Werknemers met een dienstverband van tenminste 24 maanden krijgen recht op een vergoeding bij onvrijwillig ontslag of afloop contract.
- **Ontslagroute**
Voor het onderwijs verandert de ontslagprocedure drastisch.
- **WW**
Het recht op WW wordt ingeperkt wat betreft duur en opbouw, maar vakbonden en werkgevers hebben afgesproken om dit te repareren in een aanvullende regeling.

De veranderingen gaan niet allemaal tegelijk in:

- Per 1 januari 2015 verandert al een aantal regels rondom flexibele arbeid.
- Per 1 juli verandert ook het ontslagrecht, er komt een transitievergoeding en het begrip passende arbeid in de WW wijzigt.
- Vanaf 1 januari 2016 wijzigt in fasen de opbouw en duur van de WW
- Per 1 juli 2016 verandert de ketenbepaling, dit is een regel voor tijdelijke contracten.

De regeling omtrent tijdelijke contracten, ingaande per 1 juli 2016, is voor de schoolbesturen een vervelende maatregel. Dit betekent dat schoolbesturen extra alert moeten zijn dat er geen verplichtingen worden opgebouwd ten aanzien van vervangende medewerkers. Om dit risico zoveel mogelijk te beperken zijn ook veel schoolbesturen in Zeeland aangesloten bij het TCOZ. Dit centrum kan er centraal beter op toezien dat er geen verplichtingen worden opgebouwd, maar, nog belangrijker, er wel mede zorg voor dragen dat medewerkers die vervangen zo efficiënt mogelijk worden ingezet en hun professionele ontwikkeling niet in het geding komt.

4.4. 40-urige werkweek en basis-/overlegmodel

Vanaf het schooljaar 2015/2016 is de 40-urige werkweek ingevoerd. In overleg met alle PMR-leden van de scholen zijn er afspraken gemaakt over hoe de 40-urige werkweek wordt ingevuld. Aan de hand van een evaluatie in het schooljaar 2015/2016 zijn de verbeterpunten meegenomen naar schooljaar 2016/2017. Er zijn nog een aantal zaken die aanpassing behoeven, zoals de berekening van het verlof. De leerkrachten maken gebruik van het systeem Cupella om de taken van de leerkrachten in te plannen. In dit systeem zijn de cao-afspraken verwerkt, zodat er in de

planning wordt voldaan aan deze afspraken. Naast de lesgebonden taken zijn er ook niet lesgebonden taken. Aan alle niet lesgebonden taken zijn uren verbonden. Sommige taken hebben wettelijk verplichte uren, andere taken hebben uren die door onderling overleg van de drie scholen zijn toegekend.

De stichting heeft voor haar drie scholen gekozen voor het basismodel, dit sluit aan met hoe er al werd gewerkt. In dit model wordt uitgegaan van 930 uren voor een leerkracht.

Professionalisering

4.4.1. Functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken

Jaarlijks voert iedere locatieleider een functioneringsgesprek of een beoordelingsgesprek met de teamleden. Een functioneringsgesprek is een moment waarop de locatieleider samen met een medewerker bespreekbaar maakt wat er nodig is om het functioneren op peil te houden. Daarbij wordt er o.a. aandacht besteed aan de scholingsbehoefte, de gezondheid van de medewerker en eventuele mobiliteitswensen. Ook medewerkers die geen leerkracht zijn, krijgen ieder jaar een functioneringsgesprek dan wel een beoordelingsgesprek. Deze gesprekken staan beschreven in het beleid 'gesprekkencyclus'.

De functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken hebben een formeel karakter o.a. omdat het één van de weinige momenten is dat het gevoerde personeelsbeleid wordt getoetst en tevens het Participatiefonds c.q. Vervangingsfonds het houden van deze gesprekken vereist bij de vergoeding van eventuele uitkeringen.

4.4.2. Deskundigheidsbevordering

Voor iedere medewerker wordt 2 uur per week (naar rato dienstverband) professionalisering gereserveerd. In het opgestelde professionaliseringsbeleid zijn de regels die voorgeschreven worden vanuit de CAO PO op het gebied van deskundigheid, opgenomen. Door de omvang van de stichting is een professionaliseringsbeleid op bestuursniveau noodzakelijk. De omvang van de formatie per school is te klein om alle deskundigheid per locatie maximaal aanwezig te hebben. Ook vragen sommige opleidingen meer dan de maximaal ruim 80 uur die voor een fulltimer is voorgeschreven. Daardoor is het zinvol om scholing op een langere termijn en breder te formuleren dan enkel op locatieniveau.

Door middel van een wenseninventarisatieformulier worden door de Stichting Katholiek Onderwijs Hulst jaarlijks de bestaande wensen op het gebied van deskundigheidsbevordering, maar bijvoorbeeld ook op het gebied van mobiliteit, betrekkingssomvang, geïnventariseerd. De Raad van Bestuur besluit uiteindelijk welke wensen in welke mate kunnen worden gehonoreerd. Dit heeft overwegend te maken met de beschikbare financiële middelen.

4.4.3. Functiemix

Schoolbesturen in het primair onderwijs (PO) ontvangen extra geld om meer leraren in een hogere loonschaal te kunnen belonen. Voor schoolbesturen in het PO zijn vanaf augustus 2010 extra financiële middelen beschikbaar gesteld.

De afspraken van het convenant staan los van de reguliere loonsverhogingen in de CAO. Wat deze afspraken uit het convenant financieel betekenen voor de individuele leraar, hangt af van zijn of haar individuele situatie. De huidige positie in de salarisschaal en een – op basis van een positieve beoordeling – (eventuele) promotie naar een hogere salarisschaal zijn bepalend voor de mate waarin het loon van de individuele leraar verbetert.

De praktische uitvoering van de functiemix is per 01.08.2010 ingevoerd. In 2017 zal er extra aandacht worden besteed aan de kwalitatieve invulling van de LB-functies. In de gesprekkencyclus wordt de LB-leerkracht al extra getoetst op competenties, maar er zal nog meer expliciete aandacht moeten komen voor de extra's die de LB-leerkracht levert in vergelijking met de LA-leerkracht.

In een bijlage in het meerjarenformatieplan 2017-2021, is het overzicht opgenomen van de functiemix met daarbij zowel de landelijke cijfers als die van de SKO Hulst. Deze gegevens zijn ook te vinden via <http://www.functiemix.minocw.nl>

4.5. Werving & Selectie en Mobiliteit

4.5.1. Mobiliteit

De SKO Hulst vindt het belangrijk dat personeelsleden breed inzetbaar zijn. Dat kan door hen te laten 'switchen' van onder- naar bovenbouw en v.v., maar ook naar een andere locatie. De toekenning van andere taken hoort hier toe. Deze onderwerpen komen jaarlijks aan bod in de gesprekkencyclus c.q. het wensenformulier.

Voor de interne mobiliteit moeten deeltijdmedewerkers die incidenteel willen invallen op één van de SKO-scholen, zich aanmelden bij TCOZ.

In het kader van mobiliteit levert ook het TCOZ een bijdrage. Dit dan natuurlijk op het niveau van Zeeuwse mobiliteit. Invalkrachten worden ingezet via TCOZ en komen daardoor in aanraking met meerdere scholen in Zeeland.

Uitbreiding benoemingsomvang

Met uitbreiden van de vaste formatie wordt erg voorzichtig omgegaan, vanwege de terugloop van het aantal leerlingen. Deze benoemingen zijn dan in eerste instantie ook voor bepaalde tijd. Om geen verplichtingen op te bouwen is er in schooljaar 2016-2017 voor gekozen om twee medewerkers via het uitzendbureau te laten werken. Ieder jaar in mei wordt de formatie bekeken en met de kennis van dat moment besluiten genomen.

Vermindering benoemingsomvang/Duurzame inzetbaarheid

Naast de mogelijkheid om vrijwillig uren in te leveren, is er dit jaar ook weer gebruik gemaakt van de regeling duurzame inzetbaarheid. De oude Bapo regeling is per 1 oktober 2014 vervangen door de regeling duurzame Inzetbaarheid. Voor de medewerkers die al gebruik maken van de Baporegeling is in een overgangsregeling voorzien. Medewerkers die niet onder de overgangsregeling vallen, kunnen vanaf hun 57ste gebruik maken van de regeling duurzame inzetbaarheid en 130 uur bijzonder budget besteden aan vrije tijd. Zij kunnen dit budget verhogen met 40 uur duurzame inzetbaarheid die iedere medewerker ontvangt. Voor medewerkers geldt dat dit naar rato wordt toegepast. Het bijzonder budget kan ook – maximaal 5 jaar - worden gespaard en vanaf een later moment worden opgenomen.

4.6. Ontslag

Er is in 2016 niemand gedwongen ontslagen. Wel zijn er leerkrachten die ontslag hebben genomen om met (keuze)pensioen te gaan.

Voor de zomervakantie is de RDDF-plaatsing van de administratief medewerker verlengd. Zij gaat met ontslag per 1 augustus 2017. Gezien haar arbeidsongeschiktheid kan haar ontslag uitgesteld worden.

4.7. Arbo en Verzuim

4.7.1. Arbo

Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)

In 2013 is er op iedere school een nieuwe RI&E gehouden. De locatieleiders evalueren ieder jaar of de gestelde doelen voor de betreffende periode zijn bereikt. De nieuw RI&E staat gepland voor 2017.

Bedrijfshulpverlening (BHV)

Op alle scholen van de Stichting Katholiek Onderwijs Hulst zijn de vereiste aantallen BHV-ers aanwezig. Bijscholing van deze bedrijfshulpverleners gebeurt volgens de geldende regelgeving.

4.7.2. Verzuim

Rapportage verzuim op bestuursniveau

Ziekteverzuimpercentage per kwartaal 2016

1e kwartaal	8,4%
2e kwartaal	8,0%
3e kwartaal	6,9%
4e kwartaal	7,7%

De ziekmeldingsfrequentie over 2016 was gemiddeld 0,9

Rapportage verzuim op locatieniveau

Ziekteverzuimpercentage 2016

09KH00 BS St. Willibror..	8,6%	7,4%	6,9%	9,1%
10FL00 BS Nobelhorst	10,4%	8,9%	8,9%	9,4%
10WQ00 BS Moerschans	5,7%	8,3%	4,5%	2,8%

Verzuimbeleid

Het verzuimbeleid is in 2014 geactualiseerd. Vanuit het Vervangingsfonds is er begeleiding geweest bij de opstelling van het beleid en de gespreksttraining van de locatieleiders, die de casemanagers zijn van de medewerkers op de scholen. De teams zijn allen op de hoogte gebracht van het nieuwe beleid en de PGMR heeft ermee ingestemd. Door middel van een verzuimfolder is op een snelle manier zichtbaar en duidelijk wat de verantwoordelijkheden zijn van de werknemer en werkgever als het om ziek- en beter melden gaat. Toch blijkt dat de afspraken niet bij alle medewerkers bekend zijn. Dat heeft er toe geleid dat de locatieleiders is gevraagd om de afspraken nog eens expliciet onder de aandacht te brengen bij de teams.

SKO Hulst vindt een goede verzuimbegeleiding belangrijk. Medewerkers moeten zodra ze kunnen weer – gedeeltelijk – aan het werk. Er wordt hiervoor regelmatig overlegd en afgestemd met de Arboarts en de regioadviseur van het vervangingsfonds.

Naast het belang van zoveel mogelijk gezonde medewerkers binnen de organisatie, is goede regie op verzuim ook belangrijk in verband met het komende eigen risicodragerschap. Dit is echter vanuit het Vervangingsfonds tot een niet nader genoemde datum uitgesteld. Tot die tijd is SKO Hulst geen eigen risicodragers.

4.8. Klachtenregeling

Personeelsleden kunnen beroep doen op dezelfde klachtenregeling als die genoemd is onder hoofdstuk 3.8.

5. Huisvesting en materiële zaken

Leegstand wordt zoveel mogelijk met behulp van derden ingevuld. Daar waar mogelijk worden delen van de schoolgebouwen onttrokken aan de onderwijsfunctie. Door de leerlingdaling is het niet realistisch te verwachten dat er op termijn nog lokalen nodig zijn. De ruimtes die onttrokken zijn kunnen, wellicht wel wat lastiger te organiseren, op een later moment ook weer worden toegevoegd.

Het buitenonderhoud is in het primair onderwijs een directe verantwoordelijkheid geworden van de besturen in het primair onderwijs. De wet die de overheveling van de verantwoordelijkheid van het buitenonderhoud regelt, trad per 1 januari 2015 in werking. De schoolbesturen van de Zeeuws-Vlaamse basisscholen hebben gemeend er goed aan te doen om gezamenlijk een Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) op te stellen, in verband met o.a. eventuele aanbesteding van werken, maar ook ten aanzien van het bieden van een (geclusterde) gesprekspartner voor de lokale overheid. 2014 is benut om met behulp van een externe organisatie de staat van de gebouwen van de scholen van de schoolbesturen in Zeeuws-Vlaanderen in beeld te krijgen. Aan de hand hiervan is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld welke met de lokale overheid is besproken. In 2015 is alles overgeheveld en geregeld.

6. Toekomstparagraaf

6.1. Strategisch beleid en activiteitenplan

Ook in 2016 werd ingezet in de verdere realisatie van het al vastgestelde beleid. Er was al nieuw strategisch beleid vastgesteld voor de jaren 2015-2019. Bij dit strategisch beleid is een activiteitenplan gemaakt vanuit de genoemde speerpunten in het strategisch beleidsplan. Naast het activiteitenplan maakt de SKO Hulst gebruik van een plan & control jaarkalender. Deze kalender biedt een overzicht in de uit te voeren activiteiten en de verantwoordelijkheden van de verschillende geledingen ten aanzien van de onderwerpen. Het is gebleken dat de ambitie die zowel uit activiteitenplan als plan & control kalender niet altijd haalbaar is; dan wordt er bijgesteld.

6.2. Identiteit

Op het gebied van identiteit heeft de SKO Hulst ingezet op de actualisatie van een identiteitsvragenlijst en het vaststellen van een kwaliteitskaart die bestaat uit indicatoren en kernkwaliteiten. De afspraak is dat de identiteitsvragenlijst iedere vier jaar voorafgaande aan de nieuwe beleidscyclus wordt ingevuld door alle teamleden. Omdat SKO het belangrijk vindt dat deze vragenlijst wordt ingevuld krijgt iedere medewerker daarvoor twee uur opgenomen in het taakbeleid.

Doordat de ingehuurd identiteitsbegeleider haar werkzaamheden heeft beëindigd, zal SKO Hulst op zoek gaan naar een andere begeleider.

6.3. Cao PO afspraken

De cao PO 2016/2017 is een inhoudelijke voortzetting van wat al in eerdere cao's maar vooral die van 2014/2015, was ingezet. Belangrijk is om de deskundigheid van de medewerkers op peil te houden en onderwerp van gesprek te maken tijdens de functionerings- en beoordelingsgesprekken. In navolging van het schoolleidersregister, zal het Lerarenregister er mede toe bijdragen dat een structurele deskundigheidsbevordering expliciet wordt opgenomen in de ontwikkeling van de leerkracht. De leerkracht is zelf verantwoordelijk voor zijn ontwikkeling; de werkgever faciliteert dat de ontwikkeling plaatsvindt.

De 40-urige werkweek kende bij aanvang van invoering een aantal tekortkomingen, maar deze worden door middel van evaluaties opgepakt. Door de koppeling te maken met taakbeleid en jaarplanning wordt het inzichtelijker voor de medewerker wat er verwacht wordt en hoe de taken worden verdeeld en ingedeeld. De 40-urige werkweek is ingesteld in verband met de ervaren werkdruk door de leerkrachten. Belangrijk is om te monitoren dat naast goede uitvoering de 40-urige werkweek ook de ervaren werkdruk helpt verminderen.

De SKO heeft voorlopig gekozen voor de instandhouding van het basismodel. In overleg met de PGMR is er afgesproken dat het basismodel gehanteerd kan blijven als de 40-urige werkweek een correcte uitvoering kent.

6.4. Prognoses

Uit de meerjarenleerlingenprognoses blijkt dat de krimp nog een aantal jaren door gaat. De personeelsbezetting zal dan ook in deze periode goed gemonitord moeten worden, waarbij keuzes gemaakt zullen moeten worden. De ontslagmogelijkheden in het onderwijs zijn aan strikte regels gebonden, zodat het heel moeilijk is om de exploitatietekorten te beperken. Een beroep zal dan ook gedaan moeten worden op de in het verleden opgebouwde reserves,

teneinde de kwaliteit op hetzelfde niveau te houden. Inmiddels wordt er op de politiek een beroep gedaan om te kijken naar mogelijke oplossingen voor dit financiële probleem in voornamelijk de krimpgebieden.

In Zeeuws-Vlaanderen neemt het aantal kinderen de komende vier jaar nog af. Daarna stabiliseert het aantal kinderen van 4-12 jaar op een lager niveau dan in het schooljaar 2016-2017. Door de uitstroom van kinderen in de grensstreek naar België komt de levensvatbaarheid van basisscholen en van voorzieningen op het gebied van kinderopvang (inclusief peuterspeelzaalwerk en BSO) nog verder onder druk te staan. Om deze neerwaartse spiraal te keren zijn bestuurders en directeurs van basisscholen, kinderopvangorganisaties en lokale overheid met elkaar in gesprek om door middel van een voorzieningenplan per gemeente het 'tj te keren'.

Eind oktober 2013 hebben de betrokken partijen met elkaar afgesproken om de toekomstbestendigheid van basisscholen en kinderopvangvoorzieningen met behulp van de Onderwijsautoriteit Zeeland, te versterken door:

1. Een voorzieningenplan te maken, dat aan de ene kant rekening houdt met eisen op het gebied van kwaliteit en betaalbaarheid en aan de andere kant ook rekening probeert te houden met nabijheid;
2. De basisscholen en voorzieningen voor kinderopvang binnen Zeeuws-Vlaanderen zo veel mogelijk om te vormen tot Integrale Kind Centra.

De uitwerking van de plannen is in 2015 enigszins aangepast. Er is nu sprake van een voorzieningenplan per gemeente. Maar de twee bovengenoemde doelstellingen zijn daardoor niet gewijzigd, behalve dat er met de belanghebbenden een plan per gemeente wordt gerealiseerd.

6.5. Integrale Kindcentra

De ontwikkeling van de Integrale Kindcentra, ook wel Kindcentra genoemd, gaat binnen SKO Hulst gestaag verder. Twee van de drie locatieleiders hebben in 2015 de leergang directeur IKC afgerond en de drie locatieleiders hebben extra middelen gekregen om de ontwikkeling in hun school gestalte te geven. Deze worden ook aangewend voor de inzet vanuit de schoolbegeleidingsdienst. Zij begeleiden de individuele trajecten.

Daarnaast is de opdracht dat zij drieën ook regelmatig gezamenlijk afstemmen over de trajecten en natuurlijk ook met hun partners, de kinderopvangorganisaties. Het enthousiasme voor deze ontwikkeling is er op alle drie de scholen. De samenwerking met de kinderopvangorganisaties is goed. De intentieverklaring van SKO Hulst met de kinderopvangorganisaties is getekend in 2016. De volgende stap is de samenwerkingsovereenkomst; hier wordt nog aan gewerkt. Er is een stuurgroep ingesteld die bestaat uit bestuurders van de Kinderopvang en de SKO. Zij komen driemaandelijks bijeen en laten zich dan ook informeren door de locatieleiders. In gezamenlijkheid worden stappen geëvalueerd en volgende stappen besproken. Het is de bedoeling dat bij de IKC-ontwikkeling ook huisvestingsaanpassingen in dat licht worden bekeken.

6.6. Ontslagruimte

SKO Hulst voert ontslagbeleid. Hierdoor kan op basis van de jaarlijkse ontslagruimte bekeken worden hoeveel fte er jaarlijks aan gedwongen ontslag geëffectueerd wordt. Dit is afhankelijk van de plaats op de afvloeiingslijst en daarmee de functie en betrekkingsomvang.

De ontslagruimte volstaat niet om de opgebouwde exploitatietekorten op te vangen. Wel wordt door maximaal gebruik te maken van de ontslagruimte, het exploitatietekort niet onnodig vergroot. In 2016 heeft er een verandering plaatsgevonden in de procedure plaatsing in het RDDF. Dit betekent dat er nu twee jaar op voorhand door een schoolbestuur bij de PO-Raad en de vakbonden moet worden gemeld dat er formatieproblemen worden voorzien. Het jaar daarna kan er dan geplaatst worden in het RDDF en het jaar daaropvolgend volgt het ontslag. De datum is gewijzigd in 1 februari en was voorheen 1 augustus. Tevens wordt de geplaatste medewerker een half jaar voor het ontslag vrij gepland zodat er gewerkt kan worden aan outplacement. De specifieke afspraken staan vermeld in de cao PO. Het overzicht hierna geeft het schematisch weer:

Tijdslijn

Voor 1 februari 20XX-2	Voor 1 februari 20xx-1	Per 1 augustus 20XX-1	1 februari 20XX
Formatieve problemen per 1 augustus 20XX melden bij PO-Raad en vakbonden.	Plaatsing medewerker(s) in RDDF	Vrijstelling van werkzaamheden medewerker(s)	Ontslag medewerker(s) vanuit RDDF

Het overzicht van de ontslagruimte, met de voor nu actuele gegevens, staat hieronder vermeld. Voor de interpretatie van deze gegevens wordt verwezen naar het meerjarenformatieplan/toelichting meerjarenbegroting 2017-2021:

Schoolbestuur		Stichting Katholiek Onderwijs Hulst				
Schooljaar		2015-2016 en verder				
Instroomtoets Participatiefonds						
	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	
Personele bekostiging regulier	€ 1.954.721	€ 1.858.305	€ 1.788.425	€ 1.738.149	€ 1.692.725	
Personeels- en arbeidsmarktbeleid	€ 320.181	€ 312.715	€ 300.876	€ 291.068	€ 282.597	
Prestatiebox	€ 47.153	€ 70.319	€ 66.327	€ 63.493	€ 61.046	
Personele bekostiging regulier	€ 1.954.721	€ 1.858.305	€ 1.788.425	€ 1.738.149	€ 1.692.725	
Personeels- en arbeidsmarktbeleid (65%)	€ 208.117	€ 203.265	€ 195.570	€ 189.194	€ 183.688	
Prestatiebox (65%)	€ 30.650	€ 45.708	€ 43.112	€ 41.271	€ 39.680	
Rijksbekostiging personeel	€ 2.193.488	€ 2.107.277	€ 2.027.107	€ 1.968.614	€ 1.916.093	
Financiële bijdrage derden	€ 147.988	€ 127.955	€ 121.558	€ 115.480	€ 109.706	
Totale personele vergoeding	€ 2.341.476	€ 2.235.232	€ 2.148.665	€ 2.084.094	€ 2.025.799	
	€ 106.243	€ 86.567	€ 64.571	€ 58.294		

Besparing van loonkosten door natuurlijk verloop en/of andere ontslagen in een periode van zes maanden voorafgaand aan en per datum van het gemelde ontslag.

Naam	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	Reden
Besparing loonkosten	€ -	€ -			
Daling personele vergoeding	€ 106.243	€ 86.567	€ 64.571	€ 58.294	
Besparing loonkosten 2016-2017 t.o.v. 2015-2016	€ -	€ -	€ -	€ -	
Vermindering ontslagruimte	€ -	€ -	€ -	€ -	
Ontslagruimte	€ 106.243	€ 86.567	€ 64.571	€ 58.294	
Ontslag					

Samenvatting van de begroting 2017

Exploitatieoverzicht (verdicht) Sticht. Kathol. Onderw. Hulst								
	Werkelijk 2015	Begroting 2016	Voorlopig 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Leerlingaantal t-1		546		515	493	474	459	434
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	2.908.600	2.742.725	2.365.971	2.731.413	2.639.756	2.570.175	2.503.737	2.451.607
3.2 Overige overheidsbijdragen	21.661	15.800	-	15.010	14.260	13.547	12.869	12.226
3.5 Overige baten	50.620	34.000	24.473	29.500	29.500	29.500	29.500	29.500
Totaal BATEN	2.980.880	2.792.525	2.390.444	2.775.923	2.683.516	2.613.222	2.546.106	2.493.333
4.1 Personele lasten	2.409.029	2.295.373	1.876.843	2.358.364	2.321.395	2.324.844	2.344.051	2.348.101
4.2 Afschrijvingen	94.763	92.700	77.718	80.558	72.831	65.708	59.580	52.456
4.3 Huisvestingslasten	133.609	199.263	186.432	193.311	193.311	193.311	193.311	193.311
4.4 Instellingslasten	241.147	244.621	170.115	242.612	235.004	227.777	220.910	214.387
Totaal LASTEN	2.878.548	2.831.957	2.311.109	2.874.846	2.822.542	2.811.639	2.817.853	2.808.256
Saldo BATEN en LASTEN	102.332	39.432	79.335	98.923	139.027	198.417	271.747	314.923
5.1 Financiële baten	24.806	23.259	472	23.259	23.259	23.259	23.259	23.259
5.5 Financiële lasten	2.108	1.500	467	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Saldo FINANCIËLE BATEN en LASTEN	22.698	21.759	6	21.759	21.759	21.759	21.759	21.759
EXPLOITATIESALDO	125.030	17.673	79.341	77.164	117.268	176.658	249.988	293.164

7. Financiën

7.1. Kengetallen

Weerstandsvermogen

Een weerstandsvermogen tussen 10% en 40% wordt binnen de stichting als aanvaardbaar geacht. Het weerstandsvermogen zegt iets over de reservepositie van de stichting en over de mogelijkheden om financiële tegenvallers te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen over 2016 bedraagt 64,5 %.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor bedraagt 90,0 %. De kapitalisatiefactor is de factor die de mate bepaalt waarin het kapitaal wordt benut voor de vervulling van de taken en bestaat uit de formule: (Totaal vermogen gebouwen en terreinen)/Totale baten*100%). De norm hierbij vanuit de inspectie is een bovengrens van 35 % bij grote instellingen en 60 % voor kleine instellingen.

De Inspectie van het Onderwijs start in 2011 een eerste onderzoek onder 50 besturen naar middelen die nog niet ingezet zijn voor het onderwijsproces. Dit onderzoek is afgerond en daarmee is het financieel beoordelingskader verder ontwikkeld waarbij de conclusie is dat de hoogte van de financiële buffer, een onderdeel van de kapitalisatiefactor, voor de inspectie een nog betere indicatie geeft van middelen die nog niet ingezet zijn voor het onderwijsproces dan de kapitalisatiefactor zelf. Dit inzicht vormt een belangrijk aanknopingspunt in de analyse die de inspectie maakt, als zij de financiële positie van 300 besturen in het po, so en vo onderzoekt.

De schoolbesturen die voor dit onderzoek in aanmerking komen voldoen aan één van de kenmerken:

- Het bestuur is een bevoegd gezag van één of meer zwakke en/of zeer zwakke scholen en heeft tevens een hoge kapitalisatiefactor (hoger dan de signaleringswaarde van de CVO is 60 % voor onze instelling);
- Het bestuur heeft een excessief hoge kapitalisatiefactor. (Dit is 1,5 maal hoger dan de signaleringswaarde van de CVO is 90 %.)

Beide uitgangspunten zijn niet op scholen van toepassing en worden dan ook niet in dit onderzoek betrokken.

Liquiditeitsratio

De liquiditeitsratio geeft aan de mate waarin de SKO Hulst in staat is om aan haar korte termijn verplichtingen te kunnen voldoen. Deze verhouding geeft aan in hoeverre de stichting in staat is aan haar verplichtingen voor kortlopend vreemd vermogen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de stichting in staat aan haar verplichtingen voor kortlopend vreemd vermogen te voldoen. Deze bedraagt per ultimo 2016 8,26 (verhouding vlottende activa/kortlopende schulden). Hierbij kan nog worden opgemerkt dat onder de financiële vaste activa een effectenportefeuille met een waarde van € 219.474 (beurswaarde) voor handen is.

Solvabiliteitspositie

De solvabiliteitspositie is goed te bestempelen. Deze geeft aan de mate waarin de S.K.O. Hulst in staat is om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen en hij bedraagt e solvabiliteit geeft aan in hoeverre de stichting in staat is aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. 25% á 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% dan is de stichting in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Per ultimo 2016 bedraagt de solvabiliteit 80,4 % (eigen vermogen in % van het totale vermogen).

Treasuryverslag

De S.K.O. Hulst heeft een treasurystatuut vastgesteld dat volledig in overeenstemming is met de vigerende regeling "Beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek". Alle vermelde beleggingen en beleningen in dit bestuursverslag zijn in overeenstemming met deze bepalingen.

Het treasurystatuut is vastgesteld door de Raad van Toezicht op 8 december 2016 en de opgenomen regels worden conform toegepast. De beleggingsrisico's zijn bekend en er wordt in overeenstemming met de regels gehandeld om deze te beheersen. Jaarlijks, of vaker indien nodig, rapporteert de Raad van Bestuur over het treasurybeleid aan de Raad van Toezicht.

Over de volgende zaken wordt gerapporteerd:

- Een overzicht en analyse van de huidige liquiditeits- en risicopositie (zie 7.3. Continuïteitsparagraaf);
- De behaalde renteresultaten ten opzichte van de begroting (zie 7.2. Financiën op balansdatum);
- Een overzicht van de transacties die de afgelopen periode zijn aangegaan op de geld- of kapitaalmarkt (er waren geen transacties zie hiervoor financieel overzocht op pagina 39).

7.2. Financiën op balansdatum

Het boekjaar 2016 is afgesloten met een positief exploitatieresultaat, ad € 92.343 tegen een positief resultaat van € 125.030 in 2015.

In 2016 was een negatief saldo begroot van € 17.673.

Het betere resultaat t.o.v. de begroting ad € 110.016 vloeit hoofdzakelijk voort uit:

- € 96.328 meer aan Rijksbijdragen;

Daartegenover staan:

- € 9.047 meer aan overige baten/overheidsbijdragen en subsidies;
- € 3.474 minder aan personele lasten;
- € 1.463 meer afschrijvingen;
- € 9.511 meer aan huisvesting lasten;
- € 17.277 minder overige lasten

De financiële baten en lasten laten een lagere renteopbrengst zien van € 5.472.

De solvabiliteits-, liquiditeits- en reserveposities zijn per 2016 goed te noemen. Aan de gestelde normen in het financieel beleidsplan wordt ruimschoots voldaan.

Financieel overzicht Saldo per 31.12.2016

Rabobank	Bedrijfsbonusrekening	1507216041	€ 1.072.558
	Verenigingspakket	150701179	€ 214.696
	Beleggersrekening	330031821	€ 379.741
	Deposito	1010124455	€ 50.000,--
	Deposito	1010124463	€ 50.000,--
ABN-AMRO	Spaarplusrekening	229682898	€ 185.774

Beleggingsfondsen per 31.12.2016

Fonds	Aankoopwaarde	Rentepercentage	Looptijd	Rating
Nederlands	€ 100.000	4,000 %	Aug 2018	AAA
Nederland	€ 100.000	4,000 %	Sep 2019	AAA
Rabo MTN	€ 50.000	4,250 %	Jul 2017	AA

7.3. Continuïteitsparagraaf

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft de Regeling Bestuursverslaggeving Onderwijs (RJO) uitgebreid met een voorschrift dat voorziet in de opname in het bestuursverslag van een zogeheten continuïteitsparagraaf. Daarmee wordt beoogd dat iedere belanghebbende of belangstellende kennis kan nemen van de wijze waarop het schoolbestuur omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en het te voeren beleid.

De grootste waarde van het opstellen van de continuïteitsparagraaf ligt volgens de minister niet in de publicatie daarvan maar in het structureel inbedden van het proces dat zicht biedt op de majeure ontwikkelingen in de nabije toekomst en het helder in beeld brengen van de gevolgen voor het resultaat en de vermogenspositie, en eventueel het gesprek hierover met de Raad van Toezicht.

Kengetallen leerlingen en personele bezetting

KENGETAL stand 31/12	VERSLAGJAAR 2016	JAAR T+1 2017	JAAR T+2 2018	JAAR T+3 2019
Personele bezetting in FTE (excl. vervanging tlv VF)	36,09	31,79	31,51	31,51
Management/directie	3,80	3,74	3,74	3,74
Onderwijzend personeel	26,57	22,63	22,63	22,63
Overige medewerkers	5,72	5,41	5,14	5,14
Aantal leerlingen per 1-10 (t-1)	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018
Onderbouw	276	228	223	217
Bovenbouw	270	288	270	257
Totaal	546	515	493	474

Leerlingaantallen

In 2016 zijn de leerlingaantallen gedaald met circa 30 leerlingen. In de prognoses was met een daling rekening gehouden. De verwachting is dat de leerlingaantallen blijven dalen.

Personeelsformatie

Door de daling van de leerlingaantallen zijn bezuinigingen nodig. De formatie loopt in de nabije jaren terug als gevolg van natuurlijk verloop en beëindiging tijdelijke dienstverbanden. Tevens is er sprake van gedwongen ontslag binnen het wettelijk kader van het Participatiefonds.

Meerjarenbegroting

Begin 2017 is de begroting op gesteld en is een doorkijk gemaakt voor de periode 2018-2021. Jaarlijks wordt de meerjarenbegroting geactualiseerd. Door de afname van het aantal leerlingen neemt het negatief resultaat snel toe bij ongewijzigd beleid.

Balans 2016-2019

	VERSLAGJAAR 2016	JAAR T+1 2017	JAAR T+2 2018	JAAR T+3 2019
	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting
ACTIVA				
Vaste ACTIVA				
Immateriële vaste activa				
Materiele vaste activa	478.932	404.394	354.812	323.854
Financiële vaste activa	202.590	254.391	254.391	254.391
Vlottende ACTIVA				
Voorraden	-	-	-	-
Vorderingen	188.086	202.864	202.864	202.864
Effecten	50.024	50.013	50.013	50.013
Liquide middelen	1.953.531	1.772.680	1.704.951	1.559.207
Totaal ACTIVA	2.873.163	2.684.341	2.567.031	2.390.329
Eigen vermogen	2.310.350	2.123.170	2.005.902	1.829.244
Voorzieningen	297.395	292.289	292.246	292.203
Langlopende schulden	-	-	-	-
Kortlopende schulden	265.418	268.883	268.883	268.883
Totaal PASSIVA	2.873.163	2.684.341	2.567.031	2.390.329

Ondanks een negatief toekomstig bedrijfsresultaat is er sprake van een gezonde financiële positie. De kengetallen voor solvabiliteit, liquiditeit en de kapitalisatiefactor bewegen zich boven de grenzen die door de Inspectie van het Onderwijs worden gehanteerd. Het eigen vermogen blijft de komende jaren toereikend.

Begroting 2016-2019

	VERSLAGJAAR 2016	JAAR T+1 2017	JAAR T+2 2018	JAAR T+3 2019
	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting
(Rijks)bijdragen OCW	2.839.053	2.731.413	2.6329.756	2.570.175
Overige overheidsbijdragen	15.968	15.010	14.260	13.547
Overige baten	43.215	29.500	29.500	29.500
Totaal BATEN	2.898.236	2.775.923	2.683.516	2.613.222
Personele lasten	2.291.899	2.358.364	2.321.395	2.324.844
Afschrijvingen	94.163	80.558	72.831	65.708
Huisvestingslasten	208.774	193.311	193.311	193.311
Instellingslasten	227.344	242.612	235.004	227.777
Totaal LASTEN	2.822.180	2.874.846	2.822.542	2.811.639
Saldo BATEN en LASTEN	76.056	98.923-	139.027-	198.417-
Financiële baten	16.867	23.259	23.259	23.259
Financiële lasten	580	1.500	1.500	1.500
Saldo FINANCIËLE BATEN en LASTEN	16.287	21.759	21.759	21.759
EXPLOITATIESALDO	92.343	77.164-	117.268-	176.658-

De ontwikkeling van de leerlingaantallen leidt tot een daling van de rijksvergoeding in het schooljaar 2017-2018 en verder. Daarnaast is de verwachting dat de stijging van de premies overeenkomstig de afgelopen jaren niet volledig zal worden gecompenseerd door een hogere rijksvergoedingen. Bij ongewijzigd beleid zal het tekort de komende jaren oplopen. Het uitgangspunt voor het schoolbestuur is om de personele bezetting aan te passen aan het verloop van de leerlingenaantal.

Risicoparagraaf

Planning en controle

De begroting wordt aan het eind van ieder kalenderjaar opgesteld door de bestuurder in overleg met het administratiekantoor. De locatieleiders worden betrokken in de opstelling van de begroting voor de eigen school. Wanneer de conceptbegroting klaar is wordt in de eerstvolgende Raad van Toezichtvergadering de begroting geagendeerd voor bespreking en goedkeuring. In januari wordt de meerjarenbegroting in combinatie met het meerjarenformatieplan besproken met de GMR en de Raad van Toezicht. Dit in het kader van de veranderde regels m.b.t. plaatsing van medewerkers in het risicodragend deel van de formatie. Twee jaar op voorhand moeten formatieproblemen worden gemeld aan de PO-raad en de vakbonden voor 1 februari. Het jaar daarop voor 1 februari vinden de RDDF plaatsingen plaats. Weer een jaar later per 1 februari kan het ontslag plaatsvinden. De Raad van Toezicht stelt het meerjarenformatieplan vast en de GMR geeft instemming aan het meerjarenformatieplan. Het bestuursverslag, waaronder het bestuursverslag dat wordt opgemaakt binnen de organisatie en de jaarrekening welke wordt opgemaakt door de bestuurder met het administratiekantoor, wordt samengesteld voor 1 juni en aan de Raad van Toezicht ter goedkeuring voorgelegd.

In het najaar worden de schoolbestuursverslagen van de individuele scholen opgemaakt. Hierin rapporteren de locatieleiders over het afgelopen schooljaar op de eigen school. De locatieleiders overleggen drie/vierwekelijks volgens schema met de bestuurder. Van ieder overleg wordt verslag gemaakt.

Daarnaast wordt er door het gebruik van een plan en control-jaarkalender inzichtelijk gemaakt welke onderwerpen in het schooljaar worden behandeld en wie welke bevoegdheden heeft. Een exemplaar van deze kalender is toegevoegd in de bijlagen van dit bestuursverslag.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

Door de leerlingdaling die voor heel Zeeland aan de orde is, is er sprake van dalende rijksbekostiging. Door gebruik te maken van ontslagbeleid is het mogelijk gebleken om deze daling van bekostiging te managen. Daarnaast wordt door middel van samenwerking in Zeeuws-Vlaanderen geprobeerd om in gezamenlijkheid de problemen aan te pakken in eerste instantie met behulp van de onderwijsautoriteit Zeeland (OAZ), maar op dit moment worden met ondersteuning van een procesbegeleider een voorzieningenplan per gemeente in Zeeuws-Vlaanderen uitgewerkt. Hierover staat elders in dit verslag meer beschreven. Ook op Zeeuws niveau is er al een aantal jaren sprake van de COPZ (Coöperatie Primair Onderwijs Zeeland), waarin bestuurders van het primair onderwijs in Zeeland de krachten bundelen om de problemen van nu en in de toekomst voor het (primair) onderwijs gezamenlijk aan te pakken. Hieruit is ook het Transfer Centrum Onderwijs Zeeland (TCOZ) voortgekomen. Hierin staat de organisatie van de vervangingen centraal. Door veranderingen in wet en regelgeving, vooral de Wet werk en zekerheid (zie eerder in dit verslag), met name wat betreft de ketenbepaling, is een

centrale regie op vervangingen belangrijk. Daarnaast biedt het TCOZ ruimte aan de 3L Academie die scholing voor het onderwijs beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar maakt voor het Zeeuwse onderwijs.

Ook het P&O netwerk wordt ondergebracht in het TCOZ. Door middel van bijeenkomsten, die centraal maandelijks worden gepland en georganiseerd, kunnen P&O medewerkers van alle aangesloten onderwijsorganisaties kennis en ervaring delen.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht komt regelmatig bij elkaar en wordt verder geïnformeerd door rapportages vanuit de bestuurder. Naast de verslaglegging van de vergaderingen worden aan de Raad van Toezicht de plan en control jaarkalender verstrekt en besproken, middels een factsheet kunnen de lopende actuele zaken worden kort worden overgedragen en de besluitenlijst geeft een overzicht van de genomen besluiten en afspraken en de voortgang daarvan tussen de vergaderingen door. De Raad van Toezichtrapportage over 2016 wordt eerder in dit verslag onder 1.2.2. gedaan.

Conclusie

SKO Hulst kan de daling in de leerlingaantallen en het niet volledig compenseren van de gestegen premies niet volledig opvangen door natuurlijk verloop en beëindiging van tijdelijke dienstverbanden. SKO Hulst zal de formatie aan moeten blijven passen aan de (teruglopende) inkomsten, waardoor gedwongen ontslagen noodzakelijk kunnen zijn. Dit wordt ook beïnvloed door het natuurlijk verloop.

Jaarrekening

7.4. Financiële kengetallen

<u>Kengetallen</u>	2016	2015
<u>Solvabiliteit</u>	90,8%	90,4%
<i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen.</i>		
De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de stichting in staat is aan haar langetermijnverplichtingen te voldoen. 25% á 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% dan is de stichting in staat om aan haar langetermijnverplichtingen te voldoen.		
<u>Solvabiliteit excl. Voorzieningen</u>	80,4%	79,4%
<u>Liquiditeit (Quick ratio)</u>	8,27	7,48
<i>Verhouding vlottende activa minus voorraden en kortlopend vreemd vermogen.</i>		
Deze verhouding geeft aan in hoeverre de stichting in staat is aan haar verplichtingen voor kortlopend vreemd vermogen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de stichting in staat aan haar verplichtingen voor kortlopend vreemd vermogen te voldoen.		
<u>Weerstandsvermogen</u>	64,5%	58,1%
<i>Verhouding tussen het totale eigen vermogen minus de materiële vaste activa en het totaal van de rijksbijdragen.</i>		
Een weerstandsvermogen tussen 10% en 40% wordt binnen de stichting als aanvaardbaar geacht. Het weerstandsvermogen zegt iets over de reservepositie van de stichting en over de mogelijkheden om financiële tegenvallers te kunnen opvangen.		
<u>Rentabiliteit</u>	3,2%	4,2%
<i>Verhouding exploitatieresultaat en de totale baten.</i>		
Dit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief exploitatieresultaat. Daarbij wordt uitgegaan van de gewone bedrijfsvoering. Het wordt berekend door het resultaat (het "exploitatiesaldo") te delen door de totale baten van de bedrijfsvoering		
<u>Kapitalisatiefactor exclusief privaat</u>	90,0%	86,1%
<i>De kapitalisatiefactor geeft een indicatie of het totale vermogen van de organisatie niet of inefficiënt wordt benut voor de uitvoering van de taken van de organisatie. De kapitalisatiefactor wordt bepaald door het totale kapitaal minus de gebouwen en terreinen te delen door de totale baten inclusief de financiële baten.</i>		
De volgende % worden hierbij ter indicatie gehanteerd.		
35% bovengrens grote besturen (> 8mln omzet)		
60% voor kleine besturen (<5 mln)		
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	546	578
Aantal FTE (inclusief vervanging)	36,0880	36,0567
	€	€
<u>Personeelskosten per FTE</u>	62.778	65.637
<u>Percentage personeelskosten t.o.v. de totale lasten</u>	81,2%	83,7%

7.5. Grondslagen

7.5.1. Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Stichting Katholiek Onderwijs Hulst en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn bestuursverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de bestuursverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen, een inschatting van het totaal van de uitgaven en een inschatting in welk jaar de uitgaven zullen worden gedaan.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

7.5.2. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiele vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Eigendom

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. Eventuele bruikleenscholen zijn eveneens niet verwerkt.

De kosten van groot onderhoud aan de binnenkant alsmede het buitenschilderwerk van de schoolgebouwen worden ten laste gebracht van de voorziening groot onderhoud.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Financiële vaste activa met een looptijd korter dan 12 maanden worden opgenomen onder de vorderingen.

De onder de financiële vaste activa opgenomen obligaties, die eveneens niet behoren tot een handelsportefeuille (en die worden aangehouden tot het einde van de looptijd), worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs of een duurzaam lager marktwaarde.

De obligaties worden opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs. Obligaties die binnen een jaar aflopen, zijn opgenomen onder de kortlopende vorderingen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Stichting Katholiek Onderwijs Hulst. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen, een inschatting van het totaal van de uitgaven en een inschatting in welk jaar de uitgaven zullen worden gedaan.

Bestemmingsreserve personeel & materieel

De bestemmingsreserve personeel & materieel betreffen twee bestemmingsreserves.

De reserve personeel is gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor personele kosten, en is gevormd op basis van het bevoegd gezag. Alle kosten die gerelateerd zijn aan personeel worden onder aftrek van personele baten ten laste van de reserve personeel gebracht. De reserve materieel is gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor materiële kosten, en is gevormd op basis van het bevoegd gezag. Alle kosten die gerelateerd zijn aan materieel worden onder aftrek van materiële baten ten laste van de reserve materieel gebracht.

Bestemmingsreserve zorggelden

De bestemmingsreserve zorggelden is gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor kosten voor de zorg van leerlingen die hulpbehoevend zijn. Alle kosten die gerelateerd zijn aan zorg worden onder aftrek van de baten uit het samenwerkingsverband en leerlinggebonden financiering ten laste gebracht van de reserve zorggelden.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht.

Voorzieningen groot onderhoud

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten gebouwen wordt bepaald op basis van te verwachten kosten over een reeks van jaren op basis van een onderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorzieningen ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Bestuursverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

De hoogte van de voorziening is bepaald op grond van het aantal FTE en een schatting van het bedrag per FTE.

Voorziening spaarverlof

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarverlof is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. Betaalde bedragen inzake spaarverlof worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

7.5.3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen en/of waarin de opbrengsten zijn gederfd en/of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De Stichting Katholiek Onderwijs Hulst heeft een voor haar werknemers een toegezegd pensioenregeling.

Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2016 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 96,6%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt afgeschreven op basis van de door het bestuur gemaakte keuzen.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

7.5.4. Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

7.6. Balans (na resultaatverdeling) per 31 december 2016

1.	Activa	31 december 2016	31 december 2015
	Vaste Activa		
1.2	Materiële vaste activa	478.932	529.252
1.3	Financiële vaste activa	202.590	254.391
	<u>Totaal vaste activa</u>	<u>681.522</u>	<u>783.643</u>
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen	194.899	202.864
1.6	Effecten	50.024	50.013
1.7	Liquide middelen	1.953.531	1.757.826
	<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>2.198.454</u>	<u>2.010.703</u>
	<u>Totaal activa</u>	<u>2.879.976</u>	<u>2.794.346</u>
2.	Passiva	31 december 2016	31 december 2015
2.1	Eigen vermogen	2.317.500	2.218.007
2.2	Voorzieningen	297.395	307.456
2.4	Kortlopende schulden	265.081	268.883
	<u>Totaal passiva</u>	<u>2.879.976</u>	<u>2.794.346</u>

7.7. Staat van baten en lasten over 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Baten			
Rijksbijdrage OCW	2.839.053	2.742.725	2.908.600
Overige overheidsbijdragen	15.968	15.800	21.661
Overige baten	<u>43.215</u>	<u>34.000</u>	<u>50.619</u>
Totaal baten	<u>2.898.236</u>	<u>2.792.525</u>	<u>2.980.880</u>
Lasten			
Personeelslasten	2.291.899	2.295.373	2.409.029
Afschrijvingen	94.163	92.700	94.763
Huisvestingslasten	201.961	199.263	133.609
Overige lasten	<u>227.007</u>	<u>244.621</u>	<u>241.147</u>
Totaal lasten	<u>2.815.030</u>	<u>2.831.957</u>	<u>2.878.548</u>
Saldo baten en lasten	<u>83.206</u>	<u>(39.432)</u>	<u>102.332</u>
Financiële baten en lasten	16.287	21.759	22.698
<u>Resultaat</u>	<u>99.493</u>	<u>(17.673)</u>	<u>125.030</u>
<u>Resultaat na belastingen</u>	<u>99.493</u>	<u>(17.673)</u>	<u>125.030</u>
<u>Nettoresultaat</u>	<u>99.493</u>	<u>(17.673)</u>	<u>125.030</u>

7.8. Kasstroomoverzicht

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	83.206	102.332
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	94.163	94.763
Mutaties voorzieningen	(10.061)	20.707
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
Vorderingen (-/-)	7.965	(11.147)
Schulden	(3.802)	24.432
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:	171.471	231.087
Ontvangen interest	18.632	24.806
Betaalde interest (-/-)	(580)	(224)
	18.052	24.582
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:</u>	189.523	255.669
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA (-/-)	(43.842)	(122.535)
Overige investeringen in FVA	50.024	50.135
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:</u>	6.182	(72.400)
Mutatie liquide middelen	195.705	183.269
Beginstand liquide middelen	1.757.826	1.574.557
Mutatie liquide middelen	195.705	183.269
Eindstand liquide middelen	1.953.531	1.757.826

7.9. Vaste Activa

Activa

Materiele vaste activa

	Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2016	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 1 januari 2016	Boekwaarde per 1 januari 2016	Mutaties 2016			Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2016	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 31 december 2016	Boekwaarde per 31 december 2016
				Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen			
Gebouwen en terreinen	104.044	20.473	83.571	1.188	-	3.432	105.232	23.905	81.327
Inventaris en apparatuur	1.034.433	715.937	318.496	17.277	-	58.476	1.051.710	774.412	277.298
Andere vaste bedrijfsmiddelen	547.321	420.136	127.185	25.377	-	32.255	572.698	452.391	120.307
<u>Materiële vaste activa</u>	1.685.798	1.156.546	529.252	43.842	-	94.163	1.729.640	1.250.708	478.932

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris en ICT-middelen. Duurzame goederen voor meubilair en leermiddelen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 50,--. Duurzame goederen voor sport- en speelmateriaal, inventaris en ICT worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 200,--. Onder andere vaste bedrijfsmiddelen vallen o.a. de leermiddelen. De cumulatieve aanschafwaarde en afschrijvingen zijn gecorrigeerd met de inmiddels niet meer aanwezige activa. Voor de inzichtelijkheid is dit verwerkt in de beginpositie.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Gebouwen	30 jaar
Inventaris en apparatuur, bestaande uit:	
- Meubilair kantoor-, schoolmeubilair, gymnastiekmateriaal	20 jaar
- Meubilair (buitenspelmateriaal)	10 jaar
- Inventaris (machines en hulpmiddelen)	10 jaar
- Inventaris (alarminstallaties)	15 jaar
- ICT (audiovisuele middelen, computers en printers)	5 jaar
- ICT (ACTIVborden, overige ICT)	10 jaar
Leermiddelen (onderwijsleerpakket)	8 jaar
Leermiddelen (ontwikkelingsmaterialen peuters)	15 jaar

Financiële vaste activa

	Mutaties 2016				Boekwaarde per 31 december 2016
	Boekwaarde per 1 januari 2016	Investerings- en verstrekte leningen	Desinvesterings- en afgeloste leningen	Resultaat deelnemingen	
Effecten	254.391	-	51.801	-	202.590
Financiële vaste activa	254.391	-	51.801	-	202.590
<i>Obligaties</i>	254.391	-	51.801	-	202.590
Effecten	254.391	-	51.801	-	202.590

	Aanschaf waarde	Beurswaarde 1 januari 2016	Balanswaarde 1 januari 2016	Koers resultaat 2016	Aan- en verkoop 2016	Beurswaarde 31 december 2016	Balanswaarde 31 december 2016
Nederland	104.000	110.850	101.318	(521)	-	107.336	100.797
Nederland	106.000	114.775	102.502	(709)	-	112.138	101.793
Rabo MTN	53.230	52.178	50.571	(547)	(50.024)	-	-
Totaal	263.230	277.803	254.391	(1.777)	(50.024)	219.474	202.590

7.10. Voorraden en vorderingen

	31 december 2016	31 december 2015
Vorderingen		
Debiteuren	19.202	3.429
OCW / EZ	132.131	138.676
Overige overheden	-	4.647
Overige vorderingen	41.934	55.800
Overlopende activa	1.632	312
<u>Vorderingen</u>	<u>194.899</u>	<u>202.864</u>
Uitsplitsing		
OZB	-	4.647
<u>Overige overheden</u>	<u>-</u>	<u>4.647</u>
Overige	-	-
Nog te ontvangen rente	11.425	15.145
Nog te ontvangen creditfacturen	3.438	59
Nog te ontvangen gymzaalvergoeding	15.969	15.937
Nog te ontvangen huur	1.108	1.022
Nog te ontvangen Vervangingsfonds	99	6.103
Nog te ontvangen Risicofonds	2.658	1.999
Nog te ontvangen energie	7.237	14.807
Nog te ontvangen batchkosten	-	728
Subtotaal	41.934	55.800
<u>Overige vorderingen</u>	<u>41.934</u>	<u>55.800</u>
Vooruitbetaalde kosten	-	-
Vooruitbetaalde inbraakbeveiliging	-	312
Vooruitbetaalde parkeervergunningen	240	-
Vooruitbetaalde abonnementen	1.392	-
Subtotaal	1.632	312
<u>Overlopende activa</u>	<u>1.632</u>	<u>312</u>

7.11. Effecten en Liquide middelen

7.11.1. Effecten

	Mutaties 2016					Boekwaarde per 31 december 2016
	Boekwaarde per 1 januari 2016	Investerings- mutaties	Des- investeringen	Koers- mutaties	Overige mutaties	
Obligaties	50.013	50.024	50.013	-	-	50.024
Effecten	50.013	50.024	50.013	-	-	50.024

7.11.2. Liquide middelen

	31 december 2016	31 december 2015
Kasmiddelen	762	699
Tegoeden op bank- en girorekeningen	1.852.769	1.657.127
Deposito's	100.000	100.000
Liquide middelen	1.953.531	1.757.826
Uitsplitsing		
<i>Rabobank 15.07.01.179</i>	<i>214.696</i>	<i>91.299</i>
<i>Rabobank 33.00.31.821</i>	<i>379.741</i>	<i>315.754</i>
<i>ABN Amro 22.96.82.898</i>	<i>185.774</i>	<i>184.724</i>
<i>Rabobank 15.07.216.041</i>	<i>1.072.558</i>	<i>1.065.350</i>
<u>Tegoeden op bank- en girorekeningen</u>	<u>1.852.769</u>	<u>1.657.127</u>
 <i>Rabobank 10.10.124.455</i>	 <i>50.000</i>	 <i>50.000</i>
<i>Rabobank 10.10.124.463</i>	<i>50.000</i>	<i>50.000</i>
<u>Deposito's</u>	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>

7.12. Eigen vermogen

	Stand per 1 januari 2016	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2016
Algemene reserve	1.143.509	-	-	1.143.509
Bestemmingsreserve (publiek)	941.415	56.167	-	997.582
Bestemmingsreserve zorggelden	133.083	43.326	-	176.409
<u>Eigen Vermogen</u>	2.218.007	92.680	-	2.310.687
Uitsplitsing				
<i>Algemene reserve</i>	1.143.509	-	-	1.143.509
<u>Algemene reserve</u>	1.143.509	-	-	1.143.509
<i>Reserve materieel</i>	456.848	(14.766)	-	442.082
<i>Reserve personeel</i>	484.567	70.933	-	555.500
<u>Bestemmingsreserve (publiek)</u>	941.415	56.167	-	997.582
<i>BS St. Willibrordus</i>	110.464	23.354	-	133.818
<i>BS Nobelhorst</i>	10.280	13.603	-	23.883
<i>BS Moerschans</i>	12.339	6.369	-	18.708
<u>Bestemmingsreserve zorggelden</u>	133.083	43.326	-	176.409

7.13. Voorzieningen en langlopende schulden

	Stand per 1 januari 2016	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31 december 2016	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
Personeelsvoorziening	77.850	6.511	48.741	-	-	35.620	3.354	32.266
Overige voorzieningen	229.606	107.993	75.824	-	-	261.775	70.825	190.950
<u>Voorzieningen</u>	307.456	114.504	124.565	-	-	297.395	74.179	223.216
Uitsplitsing								
<i>Jubilea</i>	32.832	6.511	3.723	-	-	35.620	3.354	32.266
<i>Spaarverlof</i>	45.018	-	45.018	-	-	-	-	-
<u>Personeelsvoorziening</u>	77.850	6.511	48.741	-	-	35.620	3.354	32.266
<i>Onderhoud</i>	229.606	107.993	75.824	-	-	261.775	70.825	190.950
<u>Overige voorzieningen</u>	229.606	107.993	75.824	-	-	261.775	70.825	190.950

7.14. Kortlopende schulden

	31 december 2016	31 december 2015
Crediteuren	68.686	49.015
Belastingen en premies sociale verzekeringen	94.814	101.665
Schulden terzake van pensioenen	21.809	24.803
Overige kortlopende schulden	7.405	16.191
Overlopende passiva	72.367	77.209
	<u>265.081</u>	<u>268.883</u>
<i>Loonheffing</i>	<i>82.190</i>	<i>87.844</i>
<i>Premies sociale verzekeringen</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Premie VF</i>	<i>6.474</i>	<i>5.479</i>
<i>Premie RF</i>	<i>1.684</i>	<i>1.518</i>
<i>Premie PF</i>	<i>4.466</i>	<i>6.824</i>
<i>Subtotaal</i>	<i>12.624</i>	<i>13.821</i>
<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>	<u>94.814</u>	<u>101.665</u>
<i>Pensioenbijdragen</i>	<i>21.500</i>	<i>24.460</i>
<i>Premie IPAP</i>	<i>309</i>	<i>343</i>
<u>Schulden terzake van pensioenen</u>	<u>21.809</u>	<u>24.803</u>
<i>Overige</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Lonen en salarissen</i>	<i>1.435</i>	<i>541</i>
<i>Nog te betalen telefoonkosten</i>	<i>51</i>	<i>49</i>
<i>Nog te betalen administratiekantoor</i>	<i>-</i>	<i>900</i>
<i>Nog te betalen bankkosten</i>	<i>45</i>	<i>70</i>
<i>Nog te betalen energie</i>	<i>343</i>	<i>3.269</i>
<i>Nog te betalen accountant</i>	<i>4.823</i>	<i>8.150</i>
<i>Nog te betalen wasvergoeding</i>	<i>-</i>	<i>80</i>
<i>Nog te betalen feesten</i>	<i>-</i>	<i>1.236</i>
<i>Nog te betalen bedrijfsgezondheidszorg</i>	<i>518</i>	<i>505</i>
<i>Nog te betalen schoolbegeleidingsdiensten</i>	<i>-</i>	<i>1.235</i>
<i>Nog te betalen juridische dienstverlening</i>	<i>-</i>	<i>156</i>
<i>Nog te betalen tussenschoolse opvang</i>	<i>190</i>	<i>-</i>
<i>Subtotaal</i>	<i>7.405</i>	<i>16.191</i>
<u>Overige kortlopende schulden</u>	<u>7.405</u>	<u>16.191</u>
<i>Vakantiegeld en -dagen</i>	<i>72.367</i>	<i>77.209</i>
<u>Overlopende passiva</u>	<u>72.367</u>	<u>77.209</u>

7.15. Verantwoording subsidies

G1. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES ZONDER VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebben op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond
			€	€	Ja/nee
	Totaal		-	-	

G2. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES MET VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub B en EL&I regelingen betrekking hebben op de EL&I subsidies)

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
			€	€	€	€
	Totaal		-	-	-	-

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing	Saldo 1 januari 2016	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31 december 2016	Saldo nog te besteden 31 december 2016
			€	€	€	€	€	€
	Totaal		-	-	-	-	-	-

ONO Onderwijs Netwerk Ondernemen

Het bestuur heeft geen subsidie ontvangen met betrekking tot Onderwijs Netwerk Ondernemen.

7.16. Opgave overheidsbijdragen

7.16.1. Rijksbijdragen

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Rijksbijdrage OCW/EZ	2.652.614	2.590.039	2.691.590
Overige subsidies OCW/EZ	56.610	44.293	69.022
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	129.829	108.393	147.988
<u>Rijksbijdragen</u>	2.839.053	2.742.725	2.908.600
Uitsplitsing			
<i>Personele lumpsum</i>	1.916.382	1.859.950	1.967.729
<i>Personeel en Arbeidsmarkt</i>	317.575	305.937	300.548
<i>Materiële instandhouding</i>	418.657	424.152	423.313
<u>Rijksbijdrage OCW/EZ</u>	<u>2.652.614</u>	<u>2.590.039</u>	<u>2.691.590</u>
<i>Prestatiebox</i>	56.610	44.293	49.178
<i>Loonkostensubsidie OOP</i>	-	-	19.844
<u>Overige subsidies OCW/EZ</u>	<u>56.610</u>	<u>44.293</u>	<u>69.022</u>

7.16.2. Overige rijksbijdragen en subsidies

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	15.968	15.800	21.661
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	15.968	15.800	21.661
Uitsplitsing			
<i>Gymzaalvergoeding</i>	15.968	15.800	15.937
<i>Premiedifferentiatie</i>	-	-	5.724
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	<u>15.968</u>	<u>15.800</u>	<u>21.661</u>

7.17. Opgave andere baten

Overige baten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Verhuur	16.271	17.000	3.387
Ouderbijdragen	26.352	17.000	27.166
Overig	592	-	20.066
<u>Overige baten</u>	43.215	34.000	50.619
Uitsplitsing			
<i>Ondersteuningsbudget LGF</i>	-	-	17.660
<i>Overige</i>	592	-	2.406
<u>Overig</u>	592	-	20.066

7.18. Opgave van de lasten

7.18.1. Personele lasten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Lonen en salarissen	2.265.519	2.193.913	2.366.656
Overige personele lasten	176.227	101.460	119.126
Af: Uitkeringen	149.847	-	76.753
<u>Personele lasten</u>	<u>2.291.899</u>	<u>2.295.373</u>	<u>2.409.029</u>
Uitsplitsing			
<i>Brutolonen en salarissen</i>	<i>1.686.078</i>	<i>2.193.913</i>	<i>1.753.636</i>
<i>Sociale lasten</i>	<i>380.568</i>	<i>-</i>	<i>395.754</i>
<i>Pensioenpremies</i>	<i>198.873</i>	<i>-</i>	<i>217.266</i>
<u>Lonen en salarissen</u>	<u>2.265.519</u>	<u>2.193.913</u>	<u>2.366.656</u>
<i>Dotaties voorzieningen</i>	<i>6.511</i>	<i>5.954</i>	<i>14.000</i>
<i>Personeel niet in loondienst</i>	<i>97.431</i>	<i>32.937</i>	<i>51.192</i>
<i>Overige</i>	<i>-</i>	<i>1.000</i>	<i>-</i>
<i>Personeelskantine</i>	<i>1.191</i>	<i>2.800</i>	<i>1.643</i>
<i>(Na)scholing en cursussen</i>	<i>11.052</i>	<i>19.500</i>	<i>13.877</i>
<i>Reis en verblijf</i>	<i>4.907</i>	<i>4.225</i>	<i>6.987</i>
<i>Activiteiten personeel</i>	<i>2.752</i>	<i>8.360</i>	<i>327</i>
<i>Bedrijfsgezondheidsdienst</i>	<i>12.291</i>	<i>6.684</i>	<i>8.208</i>
<i>Personeelsattenties</i>	<i>5.299</i>	<i>4.000</i>	<i>8.884</i>
<i>Vervangingscontract</i>	<i>6.651</i>	<i>3.000</i>	<i>3.128</i>
<i>Feesten en jubilea</i>	<i>8.227</i>	<i>3.000</i>	<i>3.839</i>
<i>Overige</i>	<i>19.915</i>	<i>10.000</i>	<i>7.041</i>
<u>Subtotaal</u>	<u>72.285</u>	<u>61.569</u>	<u>53.934</u>
<u>Overige personele lasten</u>	<u>176.227</u>	<u>101.460</u>	<u>119.126</u>

Toelichting Eind 2015 waren er 36,0567 fte. Eind 2016 waren er 36,0880 fte.

7.18.2. Afschrijvingslasten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Materiële vaste activa	94.163	92.700	94.763
<u>Afschrijvingslasten</u>	94.163	92.700	94.763
Uitsplitsing			
<i>Afschrijvingslasten gebouwen</i>	<i>3.433</i>	<i>1.893</i>	<i>3.393</i>
<i>Afschrijvingslasten inventaris en apparatuur</i>	<i>7.401</i>	<i>6.989</i>	<i>7.879</i>
<i>Afschrijvingslasten meubilair</i>	<i>17.701</i>	<i>17.314</i>	<i>17.371</i>
<i>Afschrijvingslasten ICT</i>	<i>33.374</i>	<i>34.470</i>	<i>33.426</i>
<i>Afschrijvingslasten leermethoden</i>	<i>32.254</i>	<i>32.034</i>	<i>32.694</i>
<u>Materiële vaste activa</u>	94.163	92.700	94.763

7.18.3. Huisvestingslasten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Huur	11.729	11.900	11.196
Energie en water	58.272	55.000	41.508
Schoonmaakkosten	13.142	7.900	12.220
Heffingen	6.910	8.470	6.284
Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	107.993	107.993	54.752
Overige huisvestingslasten	3.915	8.000	7.649
<u>Huisvestingslasten</u>	201.961	199.263	133.609
Uitsplitsing			
<i>Beveiliging</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>2.000</i>
<i>Overige huisvestingslasten</i>	<i>3.915</i>	<i>8.000</i>	<i>5.649</i>
<u>Overige huisvestingslasten</u>	3.915	8.000	7.649

7.18.4. Overige lasten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Administratie- en beheerslasten	57.438	60.350	61.547
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	113.799	121.281	117.302
Overig	55.770	62.990	62.298
<u>Overige lasten</u>	227.007	244.621	241.147
Specificatie honorarium			
<i>Onderzoek jaarrekening</i>	8.149	-	8.150
<i>Andere controle opdracht</i>	-	-	-
<i>Fiscale adviezen</i>	-	-	-
<i>Andere niet-controle dienst</i>	-	-	-
<u>Accountantslasten</u>	8.149	-	8.150
Uitsplitsing			
<i>Administratiekantoor</i>	41.375	39.250	41.542
<i>Accountant</i>	8.149	-	8.150
<i>Deskundigenadvies</i>	-	5.100	1.797
<i>Telefoon/fax</i>	5.734	5.100	5.747
<i>Porti</i>	201	1.100	723
<i>Drukwerk</i>	629	800	471
<i>Kantoorbenodigdheden</i>	1.128	5.000	3.117
<i>Overige administratielasten</i>	222	1.000	-
<u>Administratie- en beheerslasten</u>	57.438	60.350	61.547

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
<i>Leermiddelen</i>	39.610	38.900	41.387
<i>Leermiddelen LGF</i>	312	10.881	472
<i>Klein inventaris</i>	1.532	2.700	1.572
<i>ICT</i>	48.795	45.200	50.851
<i>Reproductie</i>	23.550	23.600	23.020
<u>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</u>	<u>113.799</u>	<u>121.281</u>	<u>117.302</u>
 <i>Abonnementen</i>	 17.820	 18.600	 21.170
<i>Representatie</i>	40	2.000	160
<i>Medezeggenschap- en ouderraad</i>	1.864	1.500	922
<i>Verzekeringen</i>	1.563	2.100	1.562
<i>Culturele vorming</i>	6.085	6.990	6.822
<i>Testen en toetsen</i>	1.429	2.900	990
<i>Tussenschoolse opvang</i>	15.498	12.000	14.153
<i>Overige onderwijslasten</i>	11.471	16.900	16.519
<u>Overig</u>	<u>55.770</u>	<u>62.990</u>	<u>62.298</u>

Toelichting

Onder lonen en salarissen zijn de loonkosten opgenomen voor de uren van het personeel voor de tussenschoolse opvang voor een bedrag van € 11.715,-. De totale kosten voor de tussenschoolse opvang komen daarmee uit op € 27.213,-.

7.19. Financiële baten en lasten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Rentebaten	8.567	13.134	12.102
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	8.300	9.825	10.820
Rentelasten (-/-)	(580)	(1.200)	(224)
<u>Financiële baten en lasten</u>	<u>16.287</u>	<u>21.759</u>	<u>22.698</u>

7.20. Overzicht verbonden partijen

De Stichting is niet verbonden met andere partijen.

7.21. WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector

Per 1 januari is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Katholiek Onderwijs Hulst van toepassing zijnde regelgeving: het WNT-Maximum voor het onderwijs.

Op basis van de complexiteitscriteria (gemiddelde totale baten (2), gemiddeld aantal leerlingen (1) en gewogen aantal onderwijssoorten (1)) heeft Stichting Katholiek Onderwijs Hulst voor 2016 vier complexiteitspunten. Hierbij hoort klasse A met een bezoldigingsmaximum van € 106.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	E.P.I. van Remortel
Functie	
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	nee
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 106.000
Bezoldiging	
Beloning	€ 82.419
Belastbare onkostenvergoedingen	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.199
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 93.618</i>
-/- onverschuldigd betaald bedrag	
Totaal bezoldiging	€ 93.618
Gegevens 2015	
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12

Omvang dienstverband 2015 (fte) 1,0

Bezoldiging 2015

Beloning € 87.542

Belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn € 11.288

Totaal bezoldiging 2015 **€ 98.830**

Individueel bezoldigingsmaximum

2015 € 165.901

Op elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen' en afzonderlijk vermeld in de toelichting.

Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	H.H.K. Agten	M.B. Stolker	B. Hollestelle	A. Baart	C. de Block
Functie	Voorzitter	Vicevoorzitter	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Individueel WNT- maximum	€ 15.900	€ 10.600	€ 10.600	€ 10.600	€ 10.600

Bezoldiging

Beloning
Belastbare
onkostenvergoedingen
Beloningen betaalbaar
op termijn

<i>Subtotaal</i>	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
-/- onverschuldigd betaald bedrag					
Totaal bezoldiging	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Gegevens 2015

Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (fte)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Bezoldiging 2015

Beloning					
Belastbare					
onkostenvergoedingen					
Beloningen betaalbaar					
op termijn					
Totaal bezoldiging					
2015	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Individueel					
bezoldigingsmaximum					
2015	€ 26.700	€ 17.800	€ 17.800	€ 17.800	€ 17.800

Op elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen' en afzonderlijk vermeld in de toelichting.

7.22. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Leasecontract

SKO hulst heeft een meerjarig contract afgesloten voor kopieerapparatuur. Het contract heeft een looptijd van 6,5 jaar, ingaand op 20 november 2014. De huurtermijn bedraagt ca. € 4.600 incl. BTW per kwartaal.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In 2016 is er overleg gevoerd over de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren, conform art. 8A.3 van de cao PO. Niemand van de personeelsleden van 57 jaar of ouder heeft aangegeven om de uren die voor ouderverlof gespaard kunnen worden conform art. 8A.8 van de cao te willen sparen. Derhalve is er geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd.

Pensioenen

De Stichting Katholiek Onderwijs Hulst heeft een voor haar werknemers een toegezegd pensioenregeling.

Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2016 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 96,6 %. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

7.23 Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuurder:

Dhr. E.P.I. van Remortel

Raad van Toezicht:

Dhr. H.H.K. Agten

Dhr. M.B. Stolker

Dhr. B. Hollestelle

Mevr. A. Baart

Dhr. C. de Block

Datum vaststelling jaarrekening:

8. Overige gegevens

8.1. Bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2016

€ 56.167 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve publiek

€ 43.326 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve zorggelden

€ 99.493 totaal resultaatverdeling

8.2. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Raad van Toezicht van
Stichting Katholiek Onderwijs Hulst
Steenstraat 32 A
4561 AS HULST

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Katholiek Onderwijs Hulst te HULST gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Katholiek Onderwijs Hulst op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2016;
- (2) de staat van baten en lasten over 2016; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op gronde hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Katholiek Onderwijs Hulst, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 21 juni 2017
Govers Onderwijs Accountants

Was getekend
Drs. A.A.J. Vogels RA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

9. Bijlagen bij jaarrekening

9.1. Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer	29785
Naam instelling	Stichting Katholiek Onderwijs Hulst
Postadres	Steenstraat 32A
Postcode/Plaats	4561 AS HULST
Telefoon	0114-371448
E-mail	info@skohulst.nl
Contactpersoon	E. van Remortel
Telefoon	0114-371450
E-mail	info@skohulst.nl

Brinnummer	Naam	Sector	Aantal leerlingen 2016	Aantal leerlingen 2015
09KH	St. Willibrordus	PO	230	234
10FL	BS Nobelhorst	PO	174	183
10WQ	BS Moerschans	PO	112	129